

*Antikvariat Johansen
Kristiania*

2265/16

SHUB

UTDRAG
AV DE VIGTIGSTE
CIRKULÆRER M.V.

FRA
VEIDIREKTØREN
TIL OG MED DECEMBER 1915

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI
KRISTIANIA 1916

UTDRAG

AV

DE VIGTIGSTE

CIRKULÆRER M. V.

FRA

VEIDIREKTØREN

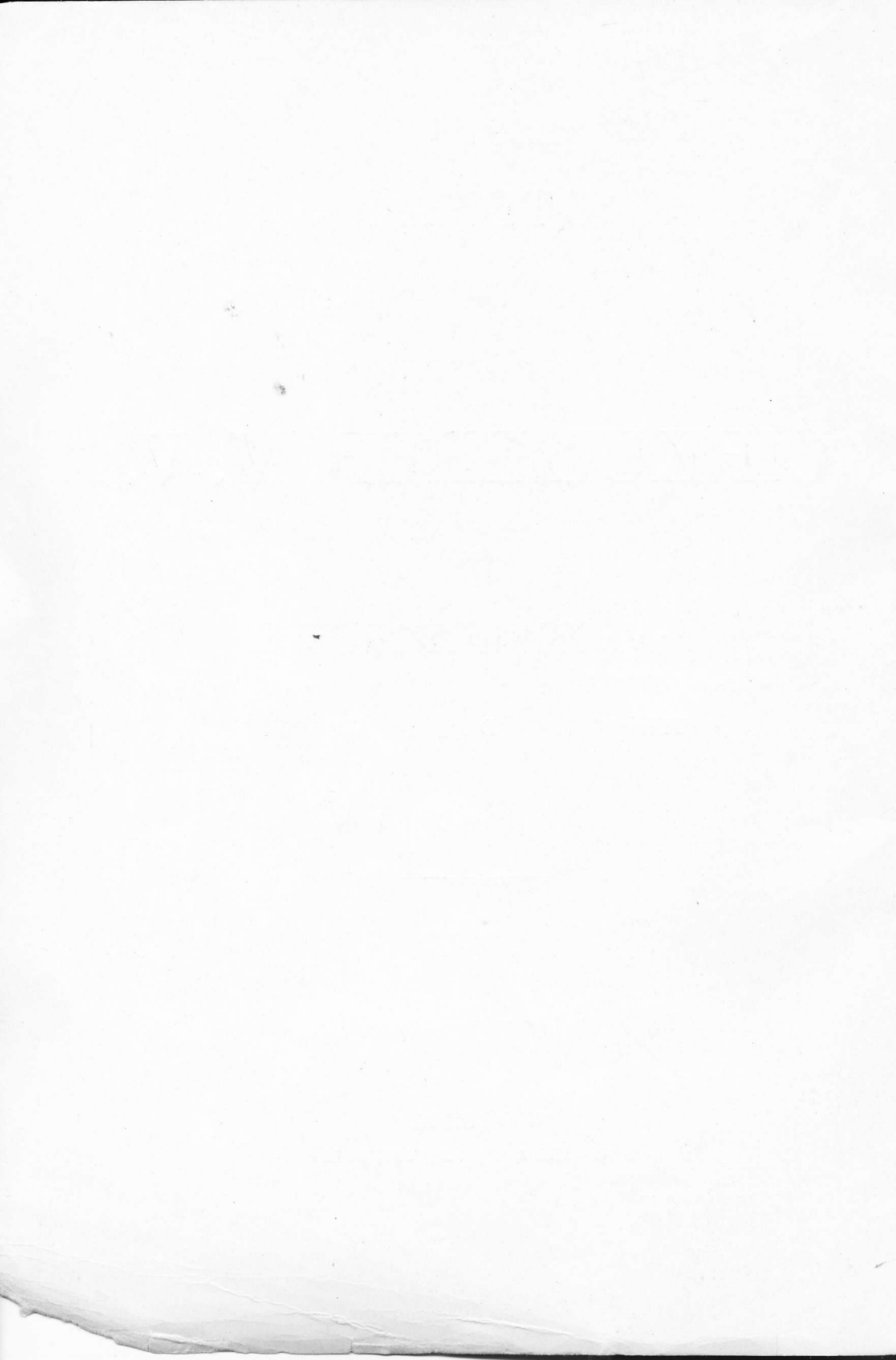
TIL OG MED DECEMBER 1915

KRISTIANIA

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI

1916

Indhold.

Administration, ingeniører.		Side
Lønsregulativ m. v.		7
Godtgjørelse for civile off. funktionærer for ekstraarbeide under mobilisering og krig (22/9 1911)		10
Ang. løn til fastlønnede befal og løn under befalskurser (10/5 1915)		10—11
Løn til offentlige tjenestemænd efter døden (11/9 1915)		11
Beregning av skyssgodtgjørelse ved undersøkelser (7/5 1903).		12
Godtgjørelse for benyttelse av motorbaat (20/11 1911)		12
Kostgodtgjørelse for ekstraingeniører (8/11 1913).		12
Erstatning for utlæg utover tilkommende skyssgodtgjørelse (27/8 1915)		12
Ang. utgifter til telegrammer og telefonsamtaler paa reiser (24/7 1911)		13
Ang. tilladelse til at besøke utenlandske statsanstalter (13/10 1900, 5/2 1913)		13
Henvendelser til legationerne (25/6 1907)		13
St. Olavs orden til utlændinger (15/7 1914)		13
Ang. ekstrahjelp (28/6 1902)		14
Ansøkninger om pensjon (11/3 1908, 24/11 1911).		14
Hensyntagen til førere av redningsskøiter ved ansættelser (18/9 1913)		14
Salg av eiendommer tilhørende staten eller offentlige fonds (4/6 1915)		15
Militære avdelingers passage over veibroer (16/9 1915)		15
Samarbeide med militærvæsenet		16
 Kontorister.		
Skyss- og kostgodtgjørelse ved undersøkelser (30/9 1902).		16
Lønsregulativ m. v. (19/7 1913)		16
Amtsingeniørkontoristene er indskudspligtige i Enkekassen (14/3 1914)		19

	Side
Opsynsmænd.	
Lønsregulativ m. v. (²⁴ / ₇ 1913)	19
Skyss- og kostgodtgjørelse ved undersøkelser (³⁰ / ₉ 1902)	19

Arbeidere.	
Landhandlergjæld er ikke avskedigelsesgrund (¹ / ₈ 1900)	20
Garanti for proviant (²⁹ / ₅ 1912)	20
Vandreboksamlingene (²⁶ / ₈ 1904)	20
Arbeidshvile med løn paa valgdays og omvalgdage (⁶ / ₂ 1907)	20
Ansvar for arbeidernes skat (²² / ₁₁ 1915)	21

Korrespondance.	
Hver sak skal ha særskilt ekspedition (²³ / ₆ 1882)	22
Format for skrivelser til veidirektøren (²⁰ / ₁₀ 1898, ¹⁵ / ₃ 1905)	22
Veisaker maa ekspederes i betimelig tid (¹⁵ / ₂ 1904)	22
Korrespondance med svenske embedsmyndigheter (¹² / ₅ 1906)	22
Henvendelser til legationerne (²⁵ / ₆ 1907)	22
Ny retskrivning (⁷ / ₅ 1907)	22
Om portofrie forsendelser (²⁷ / ₁₁ 1895, ¹⁵ / ₆ 1897, ¹² / ₁ 1899, ³⁰ / ₅ 1902, ⁸ / ₁₂ 1906, ¹⁴ / ₁₀ 1909, ²¹ / ₁₁ 1911)	23—24

Regnskaps- og rapportførsel.	
Regnskapsprocenten beregnes ikke av undersøkelser (²⁸ / ₄ 1880)	25
Utfyllning av rubrik »Bevilgning« (³¹ / ₁₂ 1897)	25
Indskjærper noiagtig rapportførsel (¹⁶ / ₃ 1898)	25
Indbetaling av penger til Statsbanerne (²³ / ₇ 1901)	25
Ang. ansættelse av kasserere (²⁶ / ₂ 1904)	25
Kaution (¹⁹ / ₁ 1909)	26
Avholdelse av lønninger (²⁹ / ₁ 1913)	26

Kontorholdsgodtgjørelse m. v.	
Hvad kontorholdsgodtgjørelsen omfatter (²³ / ₂ 1900)	26
Nyanskaffelser av kontorinventar (¹⁷ / ₇ 1902)	27
Telefonsamtaler og telegrammer paa reiser (¹¹ / ₁₁ 1904, ¹⁰ / ₃ 1905)	27

Arbeidsdrift.	
Bestemmelser ang. erstatning for jordskade m. v. (Rev. pr. ³¹ / ₁₂ 1915)	28
Flytning av telegrafstolper (¹⁷ / ₄ 1896, ¹⁴ / ₃ 1902 og ¹¹ / ₁ 1910)	34—35
Arbeider i nærheten av telegraf- og telefonlinjer (⁸ / ₁₂ 1915)	36
Hensyn til jordens opdyrkning (⁹ / ₁₂ 1898)	36
Fortidslevninger (²⁴ / ₈ 1906)	37
Beplantning av veiskraaninger (⁹ / ₄ 1907, ²⁶ / ₁₁ 1910)	38—39
Kreaturtraak (¹¹ / ₈ 1903)	39

	Side
Beregning av ekstraarbeider ($\frac{2}{9}$ 1893).	39
Forskudsbetalingsens størrelse ($\frac{30}{1}$ 1914)	40
Forsigtighet i grustak ($\frac{8}{3}$ 1892).	40
Utbrænding av borhul ($\frac{24}{4}$ 1911)	40
Cementarbeiders hærkning ($\frac{11}{12}$ 1909).	40
Forskud paa forventet bevilgning ($\frac{13}{4}$ 1910).	41
Salg av gamle bromaterialer ($\frac{17}{12}$ 1908)	41
Bortsættelse av leverancer for statens regning ($\frac{6}{3}$ 1900).	41
Bestilling av jerndeile til broer. Rekvisition av cement og prøvning av sand (Rev. pr. $\frac{31}{12}$ 1915)	42
Bestilling av malerverer ($\frac{17}{6}$ 1903).	43
Vegttolerance for transportskinner ($\frac{3}{6}$ 1907).	43
Norske stenredskaper ($\frac{3}{4}$ 1915)	43
Kvindelig betjening i barakker ($\frac{17}{4}$ 1912).	43
Indredning av barakker ($\frac{8}{6}$ 1915)	44
Telter som arbeiderbarakker ($\frac{9}{10}$ 1915)	44
Nivellement av færdig vei ($\frac{10}{6}$ 1904, $\frac{30}{3}$ 1911)	44
Broskjøn ($\frac{25}{1}$ 1915).	46
Veivedlikehold ($\frac{9}{2}$ 1914)	49

Undersøkelser.

Nøiagtig nivellement ($\frac{8}{2}$ 1890)	49
Veiundersøkelser langs sjøer ($\frac{25}{10}$ 1895)	49
Undersøkelsesutgifter kan ikke utlægges av veianlæggene ($\frac{10}{2}$ 1897)	49
Forslagenes tekniske behandling ($\frac{6}{4}$ 1898)	50
Anordning av materialpladser ($\frac{15}{3}$ 1899, $\frac{27}{9}$ 1912)	50
Pris paa fotografikarter ($\frac{14}{11}$ 1901).	50
Overskridelser av undersøkelsesmidler ($\frac{9}{4}$ 1902).	50
Ang. anvendelse av bevilgning til haandlangerhjælp ($\frac{2}{5}$ 1904)	50
Om beregning av konto E i overslag ($\frac{16}{6}$ 1905)	51
Hensyntagen til motorvogndrift ved planlæggelse av veier ($\frac{25}{8}$ 1909)	51
Ang. utfylling av oversigtstabellen i overslag ($\frac{24}{2}$ 1914)	52

Ulykkesforsikring og sykeforsikring.

Ulykkesforsikring ($\frac{19}{11}$ 1895).	52
Kontoristers ulykkesforsikring ($\frac{25}{2}$ 1896)	53
Ulykkesforsikringspræmien indbetales av amtsingeniøren ($\frac{29}{12}$ 1900)	53
Angivelse av skadedes stilling ($\frac{28}{5}$ 1903).	54
Ulykkesforsikringspræmien for ingeniører og opsynsmænd ($\frac{19}{11}$ 1904, $\frac{21}{12}$ 1915)	54
Beregning av aarsfortjenesten for tilskadekomne arbeidere ($\frac{15}{2}$ 1906)	54
Sykeforsikringsloven ($\frac{25}{4}$ 1911)	55
Indbetaling av sykeforsikringspræmien m. v. ($\frac{22}{7}$ 1911)	56

	Side
Underholdspligten likeoverfor de syke i de 4 første uker er overført til kredssykekasserne (²¹ / ₉ 1911)	57
Melding til kredssykekassen ved indtruffet sygdomstilfælde (⁹ / ₁ 1912).	57
Arbeidere som tjener mere end den i loven fastsatte grænse for forsikring (²⁸ / ₂ 1912).	58
Lov om sykeforsikring av ⁶ / ₈ 1915 avløser den ældre lov av ¹⁸ / ₉ 1909 (²² / ₁₁ 1915).	58

Administration, ingeniører.

Lønsregulativ

for

ingeniører ansat ved de under Departementet for de Offentlige Arbejder sorterende tekniske administrationer m. v.

(Vedtatt ved Stortingets beslutning av 29de juni 1912 som gjældende fra 1ste juli 1912.)

§ 1.

Ingeniører, der har fast ansættelse ved jernbaneanlæggenes distrikter, herunder indbefattet jernbaneundersøkelserne, vei-væsenet, herunder indbefattet de kombinerte veiadministrationer, vasdragsvæsenet og havnevæsenet, avlønnes efter følgende regulativ:

Overingeniører kr. 5 700,00 uten alderstillæg.

Avdelingsingeniører av klasse A kr. 4 600,00, stigende med 2 alderstillæg à kr. 300,00 efter 3 og 6 aars tjeneste til kr. 5 200,00.

Avdelingsingeniører av klasse B kr. 3 200,00, stigende med 4 alderstillæg à kr. 300,00 efter 2, 4, 6 og 8 aars tjeneste til kr. 4 400,00.

Assistentingeniører kr. 2 000,00, stigende med 5 alderstillæg à kr. 200,00 efter 2, 4, 6, 8 og 10 aars tjeneste til kr. 3 000,00.

§ 2.

Ingeniørene ved jernbaneanlæggenes distrikter tilstaaes *fast kostgodtgjørelse eller marktillæg*. Saadan godtgjørelse kan ogsaa efter Arbeidsdepartementets nærmere bestemmelse fast sættes for ingeniører ved de øvrige i § 1 nævnte administrationer.

Marktillæg normeres for den specielle stilling efter nedenangivne satser.

Marktillæg bortfalder under tjenesteledighed, som ikke er paakrævet av helbredshensyn, hvorfor lægeattest foreligger, samt naar kostgodtgjørelse beregnes i medfør av lov av 10de juli 1894, men tilstaaes ellers for alle dager (søn- og helligdager iberegnet).

De satser, mellem hvilke marktillæggets størrelse reguleres efter de særlige forhold ved arbejdsstedene, er følgende:

For overingeniører kr. 4,00 pr. dag.

For afdelingsingeniører av klasse A og B fra kr. 2,00 til kr. 3,00 pr. dag.

For assistentingeniører fra kr. 1,00 til kr. 2,00 pr. dag.

§ 3.

De efter regulativet avlønnede ingeniører tilkommer paa reiser i tjenesteanliggender *skyss- og kostgodtgjørelse* i henhold til lov av 10de juli 1894 og de i medfør av denne lovs § 25 utfærdigede kongelige resolutioner.

Naar marktillæg efter § 2 beregnes, bortfalder skyss- og kostgodtgjørelse efter lov av 10de juli 1894, mens *befordringsgodtgjørelse* tilstaaes efter nærmere av Departementet for de Offentlige Arbeider utfærdigede regler.

§ 4.

Skal en ingeniør, som oppebærer marktillæg i henhold til § 2, ifølge vedkommende administrations paalæg midlertidig tjenestgjøre ved bibehold av havende løn i stilling, i hvilken der ikke ordinært er bestemt marktillæg, f. eks. ved etatens centraladministration (herunder styrelsen for statsbanerne), og fra hvilken stilling han atter senest inden et aar forutsættes at skulle gaa tilbake til stilling med normert marktillæg, blir der under hensyntagen til den midlertidige tjenestgjørings varighet at forholde paa en av de nedenfor under a og b angivne maater, av hvilke skal vælges den, som medfører mindst utgift for det offentlige.

a) Der beregnes kostgodtgjørelse overensstemmende med lov av 10de juli 1894.

b) Der beregnes flytningsgodtgjørelse (se nedenfor § 6) og

marktillæg av samme størrelse som vedkommende ingeniør oppebar i den stilling, fra hvilken han blev overflyttet.

§ 5.

Flytningsgodtgjørelse beregnes efter nedenstaaende satser og iøvrig efter regler, som utfærdiges av Departementet for de Offentlige Arbeider.

I. Naar vedkommende ingeniør er gift og flytter med familie:

A. For overingeniører og avdelingsingeniører:

1. En konstant godtgjørelse av kr. 120,00 uanset flytningens længde, og ved siden derav:
2. Godtgjørelse beregnet efter den veilængde, som flytningen utgjør, saaledes:
 - a) for reiser paa landevei kr. 2,00 pr. km.
 - b) for reiser paa jernbane kr. 0,40 pr. km. indtil 200 km. og for de overskytende kr. 0,20 pr. km.
 - c) for reiser paa dampskib kr. 1,50 pr. sjømil indtil 50 sjømil og for de overskytende kr. 0,75 pr. sjømil.

B. For assistentingeniører:

1. Konstant godtgjørelse av kr. 80,00 og derhos:
2.
 - a) for reiser paa landevei kr. 1,40 pr. km.
 - b) for reiser paa jernbane kr. 0,25 pr. km. indtil 200 km. og for de overskytende kr. 0,15 pr. km.
 - c) for reiser paa dampskib kr. 1,00 pr. sjømil indtil 50 sjømil og for de overskytende kr. 0,50 pr. sjømil.

II. Naar vedkommende ingeniør har været ansat i 10 aar eller derover og er ugift eller enkemand uten barn og flytter sin husholdning:

75 pct. av de ovenfor under A og B angivne satser.

§ 6.

Funktionærene gaar over fra det ældre til det nye regulativ, saaledes at enhver blir avlønnet, som om det nye regulativ hadde været gjældende under hans hele tjenestetid.

De tjenestemænd, der omhandles i dette regulativ, maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, som statsmagtene maatte bestemme.

Godtgjørelse for civile offentlige funktionærer for ekstraarbeide under mobilisering og krig.

1911 september 22de. Forsvarsdepartementet har under 9de september 1911 fastsat følgende regler for utbetaling av godtgjørelse til civile offentlige funktionærer for det arbeide, som under mobilisering og krig ekstraordinært paaføres dem:

1. Overtids- og natarbeide utover hvad der institutionsmæssig tilligger stillingen, godtgjørelse efter vedkommende etats vanlige tarif.
2. De funktionærer, som av militære hensyn beordres til at overta stilling utenfor sit hjemsted, tilstaaes under reise og fravær vanlig skyss- og kostgodtgjørelse.
3. Reservefunktionærer, som antages av hensyn til det merarbeide, som militærvæsenet paafører etaten, lønnes efter de for vedkommende etat gjældende regler — og i tilfælde med tillæg efter punkt 1 og 2.
4. De i henhold til foranstaaende bestemmelser nødvendige utbetalinger sker ved vedkommende civile etat, som vil erholde refusion hos militæretaten.

Regler for utbetaling av løn i civil offentlig stilling til fastlønnet befal under militærtjeneste.

1915 mai 10de. Regjeringen har fastsat følgende regler for utbetaling av løn i civil offentlig stilling til fastlønnede officerer og underofficerer under bortkommandering til militærtjeneste:

»Fastlønnet officer og underofficer har i egenskap av offentlig tjenestemand i civil stilling ikke krav paa den ham som saadan tilkommende løn under bortkommandering til militærtjeneste — uanset dennes art — naar denne bortkommandering overskrider den ferietid han tilkommer efter de for vedkommende stilling til enhver tid gjældende regler (— — —).

Denne regel er dog ikke ment i den forstand at skulle være ufravikelig, at den f. eks. skulde avskjære adgangen til et arrangement hvorved funktionærene, i tilfælde de i en forholdsvis kortere tid maatte være fraværende utover denne ferie, gjensidig overtar hinandens arbeide som merarbeide (altsaa utover hvad der paaligger dem selv) og uten utgift for det offentlige.«

Som det vil sees gjælder disse regler for fastlønnen befals vedkommende ikke alene bortkommandering til noitralitetsvern, men til al militærtjeneste.

I henhold til derom førte forhandlinger med Arbeidsdepartementet og Finansdepartementet tilføies, at fastlønnen befalingsmand har adgang til at oppebære sin civile løn uavkortet under bortkommandering til militærtjeneste, naar han stiller godkjendt stedfortræder, som han selv betaler, saaledes at der ikke forvoldes nogen ekstrautgift for det offentlige.

Veidirektøren imøteser meddelelse fra hr. amtsingeniøren for hvert enkelt tilfælde, hvor der for heromhandlede funktionærer blir spørsmål om i henhold til ovenanførte regler at stanse utbetalingen av gagebeløp, som anvises av Finansdepartementet.

Endvidere meddeles angaaende løn under ekstraordinære befalskurser, at Arbeidsdepartementet i skrivelse av 6te mai 1915 har samtykket i veidirektørens forslag om, at »fast ansatte funktionærer i veivæsenet, som maatte komme til at delta i de ekstraordinære befalskurser, tilstaaes bibehold av løn under kurset, dog med fradrag av den kontante godtgjørelse (løn + familietillæg), som de oppebærer av militærvæsenet.«

Løn under
ekstraordi-
nære befals-
kurser.

Departementet har herunder gaat ut fra, at fornøden tilslutning fra amtets vedkommende erhverves, hvor det gjælder funktionærer, hvis løn utredes av stat og amt i forening.

For ekstraingeniører og andre ikke fast ansatte funktionærer, er ikke fastsat nogen almindelig regel for avlønning under deltagelse i omhandlede befalskurser; lønsspørsmålet for disse funktionærer maa derfor i hvert enkelt tilfælde forelægges departementet til avgjørelse.

1915 september 11te. Stortinget har den 18de august 1915 fattet følgende beslutning:

»Stortinget samtykker i, at offentlige tjenestemænds løn,

Løn m. v. til
offentlige tje-
nestemænd
etter døden.

pension eller vartpenger av statskassen eller offentlige fond utbetales hans etterlatte for en maaned efter tjenestemandens død. Paa samme maate forholdes med pensioner og livrenter av Den norske Enkekasse.«

Beslutningen gjælder fra 18de august 1915.

Beregning av skyssgodtgjørelse ved undersøkelser.

1903 mai 7de. Paa foranledning av veidirektøren har Arbeidsdepartementet under 1ste mai 1903 meddelt, »at der ikke ved veiundersøkelser antages at være adgang for vedkommende ingeniører til at beregne skyssgodtgjørelse inden arbeidsdistriktet, hvorimot virkelig havde befordringsutgifter vil kunne erholdes godtgjort.«

Det i departementets skrivelse benyttede uttrykk «arbeidsdistriktet» har veidirektøren forstaaet som ensbetydende med vedkommende »undersøkelsesfelt«.

Godtgjørelse for benyttelse av motorbaat paa reiser.

1911 november 20de. Ved beregning av godtgjørelse for benyttelse av motorbaat paa reiser bør — efter hvad der meddeles i Arbeidsdepartementet — følgende regler iagttages:

1. Ved benyttelse av rutegaende motorbaat beregnes godtgjørelse som for befordring med dampskib bestemt.
2. Ved bruk av leiet eller egen motorbaat paa reise, hvor rutegaende dampskib ikke kan benyttes, beregnes godtgjørelse efter taksten for baatskyss.
3. Hvis bruk av motorbaat vil medføre større utlæg end den godtgjørelse man er berettiget til efter taksten for baatskyss, kan forsterket baatskyss beregnes i henhold til skysslovens § 6, under forutsætning av at man i det foreliggende tilfælde kan attestere i overensstemmelse med nævnte paragraf, anden passus, at forsterket skyss har været nødvendig samt at der paa samme baat ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget.

Kostgodtgjørelse for ekstraingeniører.

1913 november 8de. Ekstraingeniører tilstaaes samme kostgodtgjørelse som veivæsenets øvrige ingeniører.

Erstatning for utlæg utover tilkommende skyssgodtgjørelse.

1915 august 27de. Stortinget har ved beslutning av 31te juli 1915 samtykket i, at der fra 1. januar 1915 at regne indtil videre utbetales offentlige tjenestemænd erstatning for nød-

vendige utlæg til dampskipsbilletter, indskrivningspenger og jernbanebilletter utover den dem efter skyss- og kostloven tilkommende skyssgodtgjørelse. Se St. prp. nr. 119 for 1915 post 1.

1911 juli 24de. Utgifter til telegrammer og telefonsamtaler, som ikke staar i forbindelse med vedkommende funksjonærs reiser, kan ikke opføres paa skyssregningene, men maa føres til utgift for vedkommende anlæg eller undersøkelse. (Kfr. cirk. ¹¹/₁₁ 1904 og ¹⁰/₃ 1905 under »Kontorholdsgodtgjørelse«).

Utgifter til telegrammer og telefonsamtaler paa reiser.

1900 oktober 13de, 1913 februar 5te. Paa foranledning av Utenriksdepartementet har Arbeidsdepartementet bestemt, at anmodninger angaaende henvendelse til fremmede myndigheter om adgang for norske studiereisende til at besøke utenlandske offentlige institutioner, skal være indkommet til Arbeidsdepartementet ca. 6 uker før studierne agtes paabegyndt. Alle ansøkinger skal indeholde en nøiagtig redegjørelse for hvilke anstalter, anlæg eller lign. ønskes besøkt, tidspunktet for besøket, dettes varighet m. v.

Tilladelse til at besøke utenlandske statsanstalter.

Almindelig tilladelse f. eks. til at besøke en viss art anstalter vil som regel ikke kunne utvirkes.

Disse bestemmelser gjælder særlig adgang til engelske, tyske og franske institutioner.

1907 juni 25de. Henvendelser eller anmodninger til vore legationer skal sendes gjennom Utenriksdepartementet.

Henvendelser til legationerne.

1914 juli 15de. Kansleren for St. Olavs Orden har under 20de juni 1914 tilskrevet Departementet for de Offentlige Arbeider saaledes:

St. Olavs Orden til utlændinger.

»Som bekjendt reiser der hvert aar — dels paa offentlig, dels paa egen bekostning — nordmænd til utlandet for at studere ved eller søke forskjellige opplysninger hos utenlandske institutioner, etablissementer, statsfunktionærer m. v. eller representere landet ved kongresser og lign.

Paa ordensraadets vegne tillater jeg mig at henstille til det ærede departement ved utfærdigelse av instruks for saadanne reiser at gjøre vedkommende opmerksom paa, at han ikke maa gi nogetsomhelst løfte om dekoration med St. Olavs Orden i

anledning av de tjenester, som ydes vedkommende av det fremmede lands funktionærer (undersaatte).

Finder vedkommende ved sin hjemkomst til landet, at der er ydet ham saadanne tjenester, at en dekoration med St. Olavs Orden vil være særlig paakrævet, kan derom indgives særskilt forestilling.»

Ekstrahjælp.

1902 juni 28de. Ifølge Arbeidsdepartementets skrivelse av 24de juni 1902 til veidirektøren blir statens andel av utgifter til ekstrahjælp i amter med kombinert veiadministration mot senere regnskapsavleggelse at anvise veidirektørkontorets kasserer.

Ved hver maanedes eller kvartals utgang indsendes til veidirektøren av amtsingeniøren attesterte regninger for $\frac{2}{3}$ av utgifter til ekstrahjælp, hvorefter regningenes paalydende vil bli vedkommende tilstillet.

Angaaende den paa amtet faldende tredjedel har amtsingeniøren at henvende sig til amtmanden.

Ansøkninger om pension.

1908 mars 11te og 1911 november 24de. Ansøkninger om pension fra veifunktionærer og arbeidere eller enker efter saadanne skal ved indsendelse til veidirektøren indeholde (eller være ledsaget av) opplysning om vedkommende ansøkers:

alder,

tjenestetid i statens veivæsen,

helbredstilstand (helst ledsaget av legeattest),

forsørgelsespligt og

formuesforhold; desuten bør om mulig vedkommendes attester i original eller bekreftet avskrift like til den sidste tid medsendes ansøkningen.

Gjælder ansøkningen en enke, maa ogsaa i tilfælde opgives barnenes alder.

Ansøkninger om pension skal ogsaa indeholde opplysning om vedkommendes aarlige nettoinntægt i sidste stilling.

Hensyntagen til førere av redningsskøiter ved ansettelse.

1913 september 18de. Paa foranledning av »Norsk Selskap til Skibbrudnes Redning«, har statsministeren gjennom Arbeidsdepartementet hevetillett, at de under nævnte departement sorterende administrationsgrener maa stille sig saa velvillig som

mulig, naar førere av redningsskøiter melder sig til stillinger, hvortil de kan skjønnes at være skikket.

I den forbindelse er opmerksomheten henledet paa, at disse mænd maa slutte som skøiteførere i en forholdsvis ung alder og fuldt arbeidsdygtige, og at de i aarrækker har hat et haardt og anstrengende arbeide, og herunder jevnlig har sat liv og helse i fare.

1915 juni 4de. Arbeidsdepartementet har i skrivelse av 1ste ds. paa foranledning av Landbruksdepartementet henstillet til veidirektøren at ha opmerksomheten henvendt paa, at der ved salg av eiendommer tilhørende staten eller offentlige fonds maa bli indtat i skjøterne følgende bestemmelse:

»Den i nærværende kontrakt omhandlede eiendom maa ikke uten det offentliges samtykke pantsættes eller helt eller delvis overdrages til eiendom eller bruk til nogen, som ikke er be- slegtet eller besvogret med eieren i op- eller nedstigende linje eller i første eller anden sidelinje. Saafremt en mot denne be- stemmelse stridende retshandel er fuldbyrdet ved tinglæsning av pantedokument eller hjemmelsbrev eller ved, at erhververen er indsat i eiendommens besiddelse, skal det offentlige være be- rettignet til at la eiendommen sælge ved auktion. Det offentlige forbeholdes ret til at godta eller forkaste et hvilket som helst bud og at indtræde i det høieste bud. Salget foregaar for eierens eller besidderens regning.

Denne heftelse bortfalder, naar der er vundet odel paa eiendommen.«

Nævnte bestemmelse er ifølge St. prp. nr. 1, hovedpost VIII for 1915 om bevilgning vedkommende statens skoger fremkommet for at hindre, at der gaar spekulation i de eien- dommer, som staten sælger, og der sees særlig at være tænkt paa salg av leilændingsgaarder og rydningspladser.

Det henstilles til hr. amtsingeniøren at være opmerksom paa det av departementet anførte ved forekommende anledning.

1915 september 16de. Kommanderende general har under 28de juli 1915 i »Meddelelser til hæren« fastsat følgende be- stemmelser angaaende militære avdelingers passage over vei- broer:

»Paa foranledning skal Kommanderende General herved

Salg av eien-
dommer til-
hørende sta-
ten eller off.
fonds

Militære av-
delingers pas-
sage over vei-
broer.

anmode om, at der fra de militære avdelingers side vises forsigtighed ved overgang over broer, som i almindelighed skal passeres i utakt. Ved overgang over længere broer og mindre solide broer skal enhver afdeling bryte takten.«

Kommanderende general har tilføiet, at saafremt de civile autoriteter (veidirektøren, amtsveistyre m. v.) undtagelsesvis skulde finde, at denne bestemmelse for enkelte broers vedkommende ikke er betryggende, maa henvendelse ske til vedkommende distriktskommandochef.

Samarbeide
med militær-
væsenet.

Angaaende samarbeide med militærvæsenet henvises til veidirektørens cirkulærer til amtmændene av ¹⁸/₁₁ 1914 og ¹⁷/₇ 1915; kfr. lov av ¹⁸/₈ 1914 om forsvarshemmeligheter.

(Nye bestemmelser for veivæsenets befattning med veibroers forberedelse til sprængning vil i nær fremtid bli utsendt.)

Kontorister.

Skyss- og
kostgodtgjø-
relse for kon-
torister, som
benyttes til
nivellement
m. v.

1902 september 30te. Skyss- og kostgodtgjørelse for amtsingeniørkontoristene kan anvises av det til skyss- og kostgodtgjørelse for ingeniører bevilgede beløp, naar vedkommende kontorister benyttes istedenfor yngre ingeniører til nivellering etc. Derimot utredes skyss- og kostgodtgjørelse til de ved undersøkelser benyttede opsynsmænd eller midlertidige kontorbetjenter uten fast avlønning av det til haandlangerhjælp m. v. ved undersøkelser disponible beløp.

Lønsregula-
tiv m. v.

1913 juli 19de. Stortinget har ved beslutning av 26de juli 1912 samtykket i, at det for embedskontoristene vedtagne regulativ fra 1ste juli 1913 gjøres gjældende for amtsingeniørkontoristene.

For embedskontoristene er fastsat følgende lønsregulativ:
»1ste lønsklasse: Kr. 1200,00 med 3 alderstillæg à kr. 200,00 efter 3, 6 og 10 aars tjeneste.
2den lønsklasse: Kr. 900,00 med 3 alderstillæg à kr. 150,00 efter samme tjenestetid.

3dje lønsklasse: Kr. 600,00 med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter samme tjenestetid.

Betjenter i samtlige 3 lønningsklasser med en samlet tjenestetid ved embedskontor av 20 aar og derover tilstaaes yderligere et ekstratillæg av kr. 200,00 aarlig.

Ved beregning saavel av de ordinære alderstillæg som av ekstratillægget kommer kun tjenestetid efter fyldt 18 aars alder i betragtning.

Arbeidstiden er 7 timer daglig med en ferie av minst 14 dager, men betjenten maa under forbigaaende travlhet ved kontoret eller paa reiser finde sig i, at arbeidstiden uten særskilt godtgjørelse forlænges eller efter omstændighetene henlægges til en anden tid end den ordinære.

Betjenten er forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrense maatte bli bestemt, og kan ikke uten departementets samtykke overtta fast lønnet bierhverv.«

De for statslønnede betjenter ved embedskontorene fastsatte bestemmelser angaaende lønnings- og ansættelsesforhold m. v. er ved nævnte stortingsbeslutning ogsaa gjort gjældende for amtsingeniørkontoristene.

Disse bestemmelser er nærmere omhandlet i Justisdepartementets rundskrivelse av 19de august 1911 til amtmændene, hvorav et trykt eksemplar er tilstillet amtsingeniørene med veidirektørens skrivelse av 19de september 1911. Disse bestemmelser antages for amtsingeniørkontoristenes vedkommende at kunne opstilles saaledes:

- 1) Ved overgang fra lavere til høiere lønsklasse skal en kontorist aldrig stilles under ugunstigere lønningsforhold, men i tilfælde beholde sin tidligere løn uavkortet, indtil 1ste alderstillæg i høiere klasse er optjent eller efter omstændighetene straks tilstaaes dette.
- 2) Amtsingeniørkontoristene ansættes av veidirektøren efter indstilling av vedkommende amtsingeniør. Dersom veidirektøren efterat amtsingeniøren er git anledning til at uttale sig, ikke finder at kunne ansætte den indstillede, eller det gjælder ansættelse av nær paarørende av amtsingeniøren, træffes avgjørelsen av departementet.

- 3) For grovere forseelser kan amtsingeniøren suspendere kontoristen, men skal straks gi indberetning derom til veidirektøren. Spørsmålet om avskedigelse avgjøres av veidirektøren, men avgjørelsen kan av vedkommende paaankes til departementet.
- 4) Amtsingeniørkontoristen kan med departementets samtykke opsiges med 3 maaneders varsel.
- 5) Alle ansættelser og avskedigelser av amtsingeniørkontorister indberettes til departementet.

Ved beregningen av saavel de almindelige alderstillæg som »ekstratillægget« kommer kun tjeneste efter det fyldte 18. aar i betragtning.

Bevilgningen til »ekstrahjælp« er ikke forutsat for nogen del at skulle kunne anvendes til lønstillæg for amtsingeniørkontorister.

Naar der er indtraadt ledighet i en kontoristpost ved opsigelse eller av andre grunde, skal amtsingeniøren straks og uten at avvente det tidspunkt, da vedkommende betjent endelig fratruer posten, la indrykke bekjendtgjørelse 1 gang i »Norsk Kundgjørelsestidende« om ledighet i stillingen med fornøden lønsoppgave — (den for vedkommende lønsklasse bestemte begynderløn og opplysning om alders- og ekstratillæggene) — med en ansøkningsfrist av 3 uker. Amtsingeniøren vil derefter snarest mulig efter fristens utløp ha at indsende de indkomne ansøkninger med bilag og en av ham utarbeidet fortegnelse over ansøkerne med oppgave over deres alder og tidligere stillinger, hvorunder tjenestetid paa embedskontor, til veidirektøren, ledsaget av sin indstilling. I de tilfælder, hvor postens besættelse hører under departementet, blir de samme dokumenter at oversende til dette.

Amtsingeniørkontorist, som forflytter til en stilling av samme lønsklasse, vil — i overensstemmelse med hvad der efter det foran anførte skal gjælde med hensyn til kontorist, som rykker op fra lavere til høiere lønsklasse — ikke derved bli stillet under ugunstigere lønsforhold, men vil i tilfælde beholde de lønstillæg, som han oppebar i sin tidligere stilling.

Sin aarlige ferie av mindst 14 dager skal amtsingeniørkontoristene ha krav paa at faa samlet, og saavidt gjørlig henlagt til den tid, som de selv ønsker. Kontoristene vil i denne tid selvfølgelig beholde sin løn uavkortet; mulige ekstrautgifter, som maatte foranlediges av kontoristens fravær paa ferie, maa utredes av bevilgningen til ekstrahjælp.

Med hensyn til forsikringspligt efter lov om sykeforsikring av 18de september 1909 bemerkes, at veidirektørens sirkulærskrivelse av 7de juni 1911 er forandret derhen, at amtsingeniørkontorister, som er pligtige til sykeforsikring efter nævnte lov — kontorister, som har en aarlig indtægt av kr. 1200,00 eller mindre paa landet eller av kr. 1400,00 eller mindre i by — blir at sikre fuld løn mindst i 3 maaneder. Herved vil de være undtat fra forsikringspligten (lovens § 1, 2 a). Om foranstaaende skal vedkommende amtsingeniør tilstille kredssykekas-serne underretning.

Amtsingeniørkontoristenes løn utbetales vedkommende direkte og ikke som tidligere gjennom amtsingeniøren.

1914 mars 14de. Amtsingeniørkontoristene er innskudspligtige i Enkekassen i henhold til kgl. res. av 8de juni 1899 fra den tid de opnaar en gage av 2000 kroner, forsaavidt de ikke var ansat før 8de juni 1899.

Amtsingeniørkontoristene og Enkekassen.

Opsynsmænd.

1913 juli 24de. Ved Stortingsbeslutning av 11te juli 1913 er fastsat lønsregulativ for veivæsenets opsynsmænd.

Lønsregulativ m. v.

Beslutningen lyder saaledes:

- »1. Stortinget samtykker i, at opsynsmænd ved Statens Veivæsen fra 1ste juli 1913 at regne lønnes efter følgende regulativ: Begynderløn kr. 1500,00 aarlig, stigende med kr. 150,00 hvert andet tjenestear indtil kr. 2400,00.
2. Opsynsmændene maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, som statsmyndighetene maatte bestemme.«

Det i nævnte prop. av veidirektøren forøvrig avgivne forslag med hensyn til ansættelse, skyss- og kostgodtgjørelse, ferie m. v. — hvortil ingen bemerkning er fremkommet fra departementets eller Stortingets side — forutsættes for fremtiden befulgt.

1902 september 30te. Skyss- og kostgodtgjørelse til de ved undersøkelser benyttede opsynsmænd utredes av det til haandlangere m. v. ved undersøkelser disponible beløp.

Skyss- og kostgodtgjørelse ved undersøkelser.

Arbeidere.

Landhandler-
gjæld ikke
avskedig-
sesgrund.

1900 august 1ste. Landhandlergjæld alene skal ikke ansees som tilstrækkelig grund til at negte en arbeider, som forlater et veianlæg uten varsel, beskæftigelse ved andre offentlige veianlæg.

Garanti for
proviant til
arbeidere.

1912 mai 29de. Paa foranledning av at et veianlæg er paaført endel tap derved, at opsynsmanden dels har utbetalt arbeiderne forskud til mat og dels har garantert for arbeiderne hos vedkommende handelsmand, har Arbeidsdepartementet under 24de mai 1912 henstillet til veidirektøren at dra omsorg for, at funktionærene ved statens veianlæg for fremtiden ikke indstaar for arbeiderne, saaledes som i omhandlede tilfælde skedd.

Vandrebok-
samlinger for
arbeidere.

1904 august 26de. Boksamlingene bør ikke beholdes længere end 6 maaneder ved hvert anlæg. Opsynsmanden forutsættes at fungere som bibliotekar. Der bør fastsættes en bestemt dag i uken til ombytte av bøker, utenfor hvilken tid opsynsmændene ikke bør være forpligtet til at forestaa utlaan

Ved hvert anlæg fores protokoll over laantagerne, som ved sin underskrift vedtar laanereglene, som ogsaa er indklæbet i hver bok.

Vandreboksamlingen indsendes, naar paakrævet, til *Folkeboksamlingenes ekspedition, Prinsensgate 11, Kristiania*, for at eftersees og fornyes. Meddelelse herom sendes veidirektøren, likesaa de til utlaan benyttede kvitteringsbøker.

Arbeidshvile
og løn paa
valgdager og
omvalgdager.

1907 februar 6te. Arbeidsdepartementet har med skrivelse av 25de januar 1907 oversendt veidirektøren gjenpart av en av Justisdepartementet under 21de december 1906 paa foranledning avgitt uttalelse angaaende arbeideres ret til arbeidshvile med bibehold av løn paa valgdager og omvalgdager.

I denne skrivelse fremholder Justisdepartementet i det væsentlige følgende:

Den ifølge lov av 29de mars 1906 § 36 gjældende ret til arbeidshvile paa valgdagen (indtil stemmegivningens tilendringelse) gjælder ogsaa for omvalgdage.

Nævnte lovsted avgjør derimot ikke, uttaler Justisdepartementet, hvorvidt en stemmeberettiget tilkommer løn for den

tid, i hvilken han paa grund av stemmegivningen undlater at arbeide.

Med hensyn til de almindelige betragtninger, som bør lægges til grund ved avgjørelsen av dette spørsmaal, bemerker Justisdepartementet, at saafremt den stemmeberettigede betjent eller arbeider kun erholder løn for den tid, han virkelig har arbeidet, antages han ikke at ha krav paa løn for den tid, i hvilken han i henhold til valglovens § 36 undlater at arbeide. Derimot vil der, hvor lønnen er fastsat for et længere tidsrum, saaledes at der ikke gjøres fradrag for søn- og helligdager, som regel ikke kunne fradrages noget i lønnen, om den stemmeberettigede benytter sig av sin ret til arbeidshvile paa valgdagen.

Arbeidsdepartementet henstiller i nævnte skrivelse, at der for Statens Veivæsen forholdes i overensstemmelse med disse av Justisdepartementet fremholdte synsmaater.

Hvis særlige forhold skulde gjøre det ønskelig at fravike disse regler, imøteser Arbeidsdepartementet for hvert enkelt tilfælde indsendt uttalelse og forslag fra veidirektoren.

1915 november 22de. Finansdepartementet har under 23de oktober 1915 uttalt følgende angaaende ansvar for arbeidernes skat:

Ansvar for
arbeidernes
skat.

»— — — — den i landskattelovens § 31, tredje led, sidste passus, indeholdte bestemmelse om, at under nærmere angivne betingelser skat, der er ilignet bl. a. arbeidere ved offentlige veianlæg, kan opkræves hos anlæggets bestyrer, antages at maatte gjælde, hvad enten arbeideren er fast ansat eller utfører akkordarbeide. Hvad angaar anlægsbestyrerens ansvar for saadan skat, maa det antages at være en betingelse for dets indtræden, at skatteseddelen er mottatt, at skatten er forfalden og at vedkommende arbeider ved skattens forfaldstid har arbeide ved det opgivne anlæg eller ved andet offentlig veianlæg under samme bestyrer, og at i sidste tilfælde denne eller anlæggets kasserer har kjendskap hertil. Har vedkommende arbeider inden skattens eller en enkelt termins forfaldstid forlatt anlægget, uten at hans senere arbeidssted kjendes, bør herredskassereren snaest mulig underrettes.

Det tilføies, at saafremt der av vedkommende herredskasserer er git samtykke til en terminvis avholdelse av skatten i vedkommende arbeiders løn, antages anlægsbestyrerens ansvar

under betingelser iøvrig som ovenanført at maatte begrænses til den enkelte termin.

Forøvrig skal man henlede opmærksomheten paa indholdet av dette departements i Lovtidende indtagne skrivelser av 27de oktober 1913 og 8de juni 1914«.

Arbeidsdepartementet henholder sig hertil.

Korrespondance.

Særskilt ekspedition.

1882 juni 23de. Hver sak skal ha særskilt ekspedition.

Format for skrivelser til veidirektøren.

1898 oktober 20de og 1905 mars 15de. Til korrespondance med veidirektøren skal anvendes folioformat.

Til følgeskrivelser samt kortere meddelelser, som kan forutsettes ikke at skulle forsynes med paategninger, indbindes i veiforslag eller opbevares i arkiv, kan benyttes mindre format end folio.

Weisaker maa ekspederes i betimelig tid.

1904 februar 15de. Paa foranledning av Arbeidsdepartementet fremholdes nødvendigheten av, at der ved veisakers ekspedition fra distriktene havest for øie, at centraladministrationen levnes rummelig tid til sakenes behandling.

Korrespondance med svenske embedsmyndigheter.

1906 mai 12te. Paa foranledning av Arbeidsdepartementet meddeles herved til underretning og iagttagelse, at al korrespondance mellem norske og svenske embedsmyndigheter for fremtiden skal føres gjennom Utenriksdepartementet. For veivæsenets vedkommende forutsettes derfor saadan korrespondance i tilfælde innsendt gjennom veidirektøren eller eventuelt amtmanden.

Henvendelse til legationerne.

1907 juni 25de. Henvendelser eller anmodninger til vore legationer skal sendes gjennom Utenriksdepartementet.

Ny retskrivning.

1907 mai 7de. Det ved Kirkedepartementets foranstaltning utarbeidede utkast til forandringer i den nu almindelige skrive-maate ved kgl. resolution av 19de mars 1907 er befalt anvendt i regjeringsprotokoller samt i de fra regjeringens departe-

menter og de under dem hørende direktorater og andre centraladministrative myndigheder utgaaende skrivelser og tryksaker.

1895 november 27de. Kvitteringer eller regninger fra private i anledning av tilgodehavende hos det offentlige kan ikke sendes som portofri forsendelse. Regninger fra private ikke portofrie.

1897 juni 15de. Apotekere kan fremsende regninger paa medicin til anleggene som portofri sak. Apotekerregninger portofrie.

1899 januar 12te. Portofrie forsendelser er: Postfor- sendelser, som alene angaar statens eller kommunernes tjeneste, offentlige indretninger og stiftelser samt postfor- sendelser fra Regjeringens kontorer til offentlige og kommunale tjenestemænd eller private eller fra offentlige og kommunale tjenestemænd til Regjeringens kontorer, andre offentlige og kommunale tjenestemænd eller private angaaende private anliggender, forsaavidt brevvekslingen foranlediges ved erklæringer, uttalelser, avgjørelser eller i det hele ekspeditioner, som efter sin beskaffenhet paaligger vedkommende regjeringskontor, offentlige eller kommunale tjenestemænd i medfør av det offentliges eller kommunales forhold til vedkommende sak. Om portofrie forsendelser.

Forsendelsen maa for at kunne sendes portofrit alene omhandle eller angaa anliggender, hvorom der kan korresponderes portofrit.

1902 mai 30te. I anledning av attestation for portofrihet henledes oppmerksomheten paa bestemmelsen »om portofrie forsendelser« § 4, hvorefter postfor- sendelser — for at kunne behandles som portofrie — paa adressesiden (jfr. dog § 10) maa være paategnet ordene »Portofri sak« eller »Portofrit« med haandskreven underskrift av en attestationsberettiget. Saafremt ikke forsendelsens forside ellers er paaført angivelse av den embeds- autoritet eller lignende, hvorfra forsendelsen utgaar, maa dennes stilling desuten tilfoies (jfr. postlovens § 38). Forsendelser, paa hvilke attestutstederens navnetræk er anbragt ved tryk eller anden mekanisk vei, eller hvor fornøden angivelse av hans stilling mangler, behandles som ikke attesterte forsendelser. Angaaende attestation for portofrihet.

Forsendelse
av dokumen-
ter m. v.
portofrit un-
der egen
adresse.

1906 december 8de. Poststyrelsen har i skrivelse av ⁵/₁₀ 1906 uttalt, at den »ikke anser det som berettiget bruk av portofriheten, at en offentlig funktionær, der skal foreta en reise, i almindelighet sender penger eller dokumenter, der skal benyttes paa reisen, portofrit med posten under egen adresse, istedenfor at ta pengene eller dokumentene med sig selv. Efter poststyrelsens mening maa der foreligge særlige omstændigheter i det enkelte tilfælde, som skulde berettige en saadan fremgangsmaate.»

Veivæsenets funktionærer gives paabud om, at postvæsenet ikke benyttes til heromhandlede forsendelser i større utstrækning end rimelige sikkerhetshensyn maatte kræve.

Portofrihet
for
pakker.

1909 oktober 14de. Ved kgl. resolution av 23de juli 1909 er stadfæstet det av Stortinget den 8de juli s. a. vedtagne til- læg til postloven, hvorefter portofrihet for pakker blot gjæl- der, naar deres vekt ikke overstiger 3 kg., og de bare inde- holder protokoller eller skrevne eller trykte saker.

Under sakens behandling i Odelstinget uttalte vedkom- mende komité's ordfører:

»Det ligger i sakens natur, at naar man setter 3 kilo, mener man, at der kan sendes portofrit 3 kilo; man mener ikke, at der kan sendes 50 kilo, som er delt op i saa og saa mange pakker. — — — Jeg vil gjerne ha sat fingeren paa dette, forat man kan forstaa, at det er komiteens og jeg haaber ogsaa Stortingets mening, at man ikke, naar vi har sat disse 3 kilo, skal kunne omgaa loven ved at dele op større forsendelser i 3 kilo-pakker.«

Arbeidsdepartementet har under ²/₁₀ 1909 tilkjendegitt, at omgaaelser av loven saaledes som foran nævnt ikke maa finde sted.

Veidirektoren gaar ut fra (og har heri faat tilslutning fra post- mesteren i Kristiania), at pakker som angaar forskjellige saker maa kunne ekspederes for sig, og at man saaledes ikke kan være pliktig til at samle forskjellige ekspeditioner til samme adressat i en fællespakke.

Kasserere
ved kommu-
nale veianlæg
kan attestere
portofrit.

1911 november 21de. Ifølge meddelelse fra Arbeidsdeparte- mentet i skrivelse av 15de november 1911 har ekspeditions- chefen for Poststyrelsen i skrivelse til Arbeidsdepartementet av

18de september 1911 paa foranledning uttalt, at kassererne ved kommunale veianlæg ansees at tilkomme portofrihetsattestationsret, hvad enten anlæggene oparbeides med eller uten statsbidrag.

Regnskaps- og rapportførsel.

- 1880 april 28de.** Ifølge decision av 16de februar 1874 tilstaaes ikke godtgjørelse for regnskapsførsel vedkommende undersøkelser. Regnskapsprocent beregnes ikke av undersøkelser.
- 1897 december 31te.** Paa rapporter og regnskapsoversigter for budgetterminens sidste kvartal maa ikke under »Bevilgning« utfylling av rubrik »Bevilgning« medtages, hvad der er bevilget for nærmestfølgende budgettermin.
- 1898 mars 16de.** Indskjærper nøiagtig rapportførsel. Nøiagtig rapportførsel.
- 1901 juli 23de.** Beløp, som efter regning fra nogen av Statsbanernes avdelingschefer skal erlægges til Statsbanerne, anvises til utbetaling eller tilstilles enten vedkommende distrikts kasserer eller Statsbanernes hovedkasserer. Samtidig med utbetalingen gives det kontor som har utfærdiget regningen underretning om indbetalingen. Indbetaling av penger til Statsbanerne.
- 1904 februar 26de.** Arbeidsdepartementet har under 22de februar 1904 tilskrevet veidirektøren saaledes: Angaaende ansættelse av kasserere.
- »Under henvisning til tidligere truffne avgjørelser angaaende ansættelse av kasserere og regnskapsførere ved offentlige veianlæg skal man be iagttat, at kassererforretningene i videst mulig utstrækning overdrages personer, der ikke tilhører de ved veiadmistrationen ansatte funktionærer.
- Det tilføies i denne forbindelse, at kassererforretningene kun i saadanne tilfælde bør kunne overdrages veivæsenets ingeniører, hvor det vilde være forbundet med uforholdsmæssig vanskelighet at erholde nogen anden, eller hvor regnskapsførselen kun gjælder en ubetydelig bevilgningspost.

Man gaar derhos ut fra, at disse forretninger aldrig overdrages arbeidsbestyrerne.

I overensstemmelse hermed skal man anmode om, at der for de ingeniørers vedkommende, der for tiden fremdeles fungerer som kasserere ved de offentlige veianlæg, maa bringes i forslag andre, der ikke tilhører veiadministrationens personale, efterhvert som dertil maatte være anledning.«

Kaution.

1909 januar 19de. Ifølge kgl. res. av ¹⁹/₁₂ 1908 vil der for fremtiden kun være adgang for veivæsenets kasserere til at stille sikkerhet ved garantipolicer fra »Det norske garantiselskap« overensstemmende med »Forsikringsbetingelser for offentlige regnskapsbetjente«. Dog vil der fremdeles være adgang for vedkommende kasserere til at stille sikkerhet i form av privat selvskyldnerkaution eller reel sikkerhet.

Avholdelse
av
lønninger.

1913 januar 29de. Under henvisning til cirkulære av 23de november 1912 meddeles, at veidirektøren har oppfattet bestemmelsen i det nye arbeidsreglement om 14-daglig lønning saaledes, at man i veivæsenet fremdeles har adgang til at indrette lønningene med længere tids mellomrum, eftersom det ansees passende under hensyn til arbeidsstyrken og driften, saafremt ikke arbeiderne uttrykkelig forlanger lønning regelmæssig hver 14de dag.

Kontorholdsgodtgjørelse m. v.

Hvad kontorholdsgodtgjørelsen omfatter.

1900 februar 23de. Oversender til etterretning gjenpart av veidirektørens skrivelse av 29de juli 1897 med bilag til Arbeidsdepartementet angaaende spørsmålet om kontorholdsgodtgjørelse for amtsingeniører ved den kombinerte veiadministration, saalydende:

»Paa foranledning av veidirektørens skrivelse av 21de april 1896 har det kgl. departement i skrivelse av 25de juli s. a. bestemt, at den kontorholdsgodtgjørelse, der tilstaaes amtsingeniørene i de amter, hvor en kombinert veiadministration er indført, og saadan godtgjørelse funden fornøden, skal anvendes til:

- a) Leie av fornødne kontorværelser samt til disse værelses opvarmning, belysning og renhold.
- b) Anskaffelse av kontorinventar — herunder eventuelt indbefattet telefon —, der blir tilhørende vedkommende amtsingeniørstilling, og hvorover blir at føre inventariefortegnelse.
- c) Anskaffelse av mindre kontorrekvisita, saasom *skrive-* og *tegnesakker m. v.*

Saken har senere av veidirektøren været forelagt vedkommende amtsingeniører.

Tilfølgende uttalelser fra enkelte av disse tillater veidirektøren sig at foreslaa henført under heromhandlede godtgjørelse: Anskaffelse av protokoller, kopibøker, journaler, skemata, rute-papir, papir og konvolutter, trykning av mulige fornødne skemata, baade amtskommunens og statens veianlæg vedkommende, o. l. samt utgifter ved telefonsamtaler og telegrammer — —«.

Naar kontorholdsgodtgjørelsen er angitt at skulle omfatte telefonsamtaler og telegrammer, bemerkes, at dette blot gjelder saadanne, som utgaar direkte fra amtsingeniøren eller hans kontor, mens telefonsamtaler og telegrammer fra veivæsenets funktionærer utenfor amtsingeniørkontoret bæres av vedkommende anlæg eller undersøkelse. (Kfr. cirkulærer av 11te november 1904 og 10de mars 1905).

1902 juli 17de. For belopene til nyanskaffelser av kontorinventar avlægges ikke regnskap til departementet, men veidirektøren forutsetter, at amtsingeniørene fører privat regnskap herover samt inventarfortegnelse.

Nyanskaffelser av kontorinventar.

1904 november 11te. I forbindelse med cirkulære av 23de februar 1900 meddeles, at amtsingeniørens utgifter til telefonsamtaler og telegrammer under reiser i distriktet utenfor hjemstedet antages at kunne utredes av de til vedkommende anlæg givne bevilgninger.

Telefonsamtaler og telegrammer paa reiser.

1905 mars 10de. Under henvisning til foranstaaende to cirkulærer angaaende spørsmålet om postering av amtsingeniørens utgifter til telefonsamtaler og telegrammer paa reiser i distriktene (utenfor hjemstedet) meddeles, at utgifter av denne art antages at kunne belastes hovedveianlæggene, naar reiserne vedkommer disse.

Forsaavidt amtsingeniørene under sine reiser i distriktet maatte ha lignende utgifter ved amtets veianliggender, antages utlæggene hertil at kunne opføres paa regningene over skyss- og kostgodtgjørelse, idet forutsættes, at der herved indspares reiseutgifter, som ellers vilde været nødvendige.

(Kfr. cirk. av ²⁴/₇ 1911, avsnit »Administration«.)

Arbeidsdrift.

Bestemmelser og for-
tolkninger.

Bestemmelser angaaende erstatning for jordskade m. v., jfr. veilovens § 29. (Komplettert til og med ³¹/₁₂ 1915.)

Ved de av Stortinget bevilgede vei- og broanlæg skal sedvanligvis distriktet utrede bl. a. erstatning for grund og gjærdehold, herunder indbefattet erstatning for grustak i anledning av anlæggene og for anden jordskade utenfor veilinjen, som ved disse foranlediges.

Da erfaring har vist, at der mellem ingeniørene hersker forskjellige opfatninger om forstaaelsen av denne bestemmelse, har veidirektøren trodd til veiledning at burde meddele følgende:

Angaaende hvad der indbefattes under uttrykket »*jordskade utenfor veilinjen*« har Indredepartementet i skrivelse av 18de juni 1879 til amtmanden i Nordre Bergenhus amt uttalt sig for, at uttrykket omfatter »al ved veianlægget nødvendiggjort skade paa grund utenfor selve veilinjen og paa, hvad der er naturlig tilbehør til grund, men derimot ikke skade paa anlæg og bygverker, forsaavidt derom overhodet kan bli sporsmaal.

Hvad navnlig angaar skade, der er bevirket ved foranstaltninger, hvis virkninger kunde forebygges, uten at dette er skedd, t. eks. minering, er det antat, at arbeidsfondet og ikke distriktet bør betale skaden.«

Arbeidsdepartementet har i skrivelse av 27de mars 1896 til veidirektøren (cirkulære av 10de april 1896) meddelt:

»at ved eventuelle sporsmaal om erstatning for *skade paa skog og jord*, som ved veianlæggene maatte forvoldes ved minering, bør — i likhet med den i jernbanevæsenet stedfindende praksis — kun saadan skade paa jord m. v. erstattes av an-

lægget, der kan tilskrives uagtsomhet under minering eller undlatelse av at dække minerne, uagtet dette med i forhold til den paaregnelige skade rimelige omkostninger kunde ske, hvilket formentlig ikke vil være tilfældet i udyrket mark og ialfald som regel heller ikke i dyrket mark.«

I anledning av et opstaat spørsmaal om erstatning for *oplægning av torv og matjord* ved siden av et under oparbejdelse værende veianlæg har Arbeidsdepartementet meddelt veidirektøren, at forsaavidt henlæggelsen av torven og matjorden maa betragtes som en foranstaltning, der er en regelmæssig og naturlig følge av veiarbejdsdriften, maa formentlig erstatning for mulig skade herved indgaa under den erstatning for »anden jordskade utenfor veilinjen«, som paahviler distriktet.

Forsaavidt der ikke i saadanne tilfælder kan paaberopes ganske ekstraordinære omstændigheter, vil der formentlig ikke være adgang til at belaste anlægsskuffen med utgifter i nævnte anledning. (Veidirektørens cirkulære av 11te december 1903).

Erstatning for den *skade, som forvoldes paa veier og grund utenfor veilinjen ved kjøring av sten, grus o. l.*, antages at maatte gaa ind under »anden jordskade utenfor veilinjen«, som er overtat av distriktet. Herved bør dog iagttages, at anlæggets drift indrettes saaledes, at der uten forøkede utgifter for samme foraarsakes mindst mulig skade paa grund og veier utenfor veilinjen. (Veidirektøren til avdelingsingeniør Bassoe 28de mars 1896).

At *erstatning for grustak* paahviler distriktet, er klart.

Til en i Indre Holmedals herred beliggende bro blev der til brodækket tat *leve* fra et i Førde herred beliggende *lertak*.

Da der fordredes erstatning for lertaket, blev det, efterat Arbeidsdepartementet hadde henskutt spørsmaalets avgjørelse til amtmanden i Nordre Bergenhus amt, av denne bestemt, at erstatningen skulde utredes av det herred, hvori broen var beliggende, nemlig Indre Holmedal. (Veidirektørens cirkulære av 23de november 1899).

Utgifter ved erhvervelse av materiale til *puksten* saavel som ved erhvervelse av *ethvert materiale til veiens bygning, forsaavidt det utgjør en bestanddel av grunden og kan være gjenstand for ekspropriation*, utredes av distriktet. (Indredepartementet 3dje april 1867.)

Erstatning for *sten* utredes av distriktet. (Indredepartementet 1ste august og 10de oktober 1885).

Betaling for *bergleie* til utvinding av *byggningssten* paahviler distriktet. (Indredepartementet 1ste september 1881).

I anledning av, at arbeiderne i en akkord hadde solgt *avfallssten fra et stenbrud* for egen regning, meddelte veidirektøren anlægsbestyreren, at der ved ekspropriationen av stenbruddet formentlig kun er erhvervet *anlægget* ret til at benytte stenen i fornoden utstrækning, og at ikke nogen av anlæggets vedkommende med rette kan tillates at benytte den til egen fordel. (Veidirektørens skrivelse av 6te juli 1897 til avdelingsingeniør Bugge).

I hvert enkelt tilfælde bør ved erhvervelse av materialer til veianlæg mest mulig tages hensyn til de private grundeieres interesser. (Veidirektørens cirkulære av 8de august 1899).

Gamle stengjærder, grundmurer etc. kan ikke benyttes til anlæg uten eierens samtykke, og eieren kan, hvis han vil, bortta saadanne ting. Ved ekspropriationsforretninger gaaes som regel ut fra, at sten, hvorpaa er lagt arbeide fra vedkommende eiers side, saasom stengjærder, stenrøiser og gamle grundmurer etc., ikke kan eksproprieres til benyttelse av veianlægget. (Veidirektøren til kaptein Aubert 10de december 1890.)

I anledning av spørsmåal om hvorvidt denne regel ogsaa har anvendelse paa stenrøiser, som er lagt tilside under opdyrking, har Arbeidsdepartementet i skrivelse av $11\frac{1}{2}$ 1915 uttalt, at det antar, at røiser bestaaende av ubearbeidet sten, som er opbrutt ved opdyrking o. lign., maa kunne kræves avstaat til veibyggningsmateriale i henhold til veilovens § 22 mot erstatning, som i mangel av overenskomst fastsættes ved skjøn. (Veid. cirk. av $17\frac{1}{2}$ 1915).

Utrivning av et stengjærde, foretat under rensning av grunden for at hindre skred og stensprang, erstattes av distriktet. (Indredepartementet 18de juni 1879.)

Rydning av grunden utenfor veilinjen for utoverkastet sten bekostes av arbeidsfondet. (Indredepartementet 11te september 1873 samt veidirektørens cirk. av $18\frac{1}{9}$ 1912).

Nogen *sand- og grushauger*, bestaaende av overskud av utgravede masser og henlagt paa dyrket mark, blev bekostet borttat av anlægsfondet. (Veidirektøren til Romsdals amt 17de oktober 1889).

Endel *smaasten- og torvhauger* samt utrasning av et murparti — alt paa dyrket mark — bekostes borttat av anlæg-

get. (Veidirektoren til avdelingsingeniør Grøndahl 16de december 1890).

Istandsattelse av gaardvei, som er overskaaret eller tilintetgjort ved veianlæg, bekostes av anlægsfondet. (Indredepartementet 7de september 1871).

Arbeidsdepartementet har i skrivelse av 21de november 1888 sluttet sig hertil med bemerkning, at de av et nyt veianlæg eller veiomlægning likeoverfor gaardeierens tidligere adkomst til hovedvei flytende ulemper utenfor det ovenfor specielt omhandlede tilfælde, som regel ikke vil kunne begrunde noget retskrav likeoverfor det almindelige veivæsen. (Veidirektorens cirkulære av 27de mars 1889).

Alle avkjørsler som nødvendiggjøres ved anlæg av nye veier, skal betales av anlæggene, selv om der ikke har været nogen tidligere benyttet vei eller sti paa vedkommende sted. (Veidirektorens cirkulære av ²⁴/₁₁ 1896 og ¹⁸/₉ 1912).

Angaaende forstaaelsen av disse cirkulærer har amtsingeniøren i Hedemarkens amt i skrivelse av ²⁵/₁₁ 1912 uttalt som sin opfatning, »at erkjendt overkjørsel bør paa passende maate føres ned til tilstotende terræng eller vei, selv om forholdene medfører, at man kommer utenfor veiomraadet, for at avkjørselen ikke skal bli for brat eller ende i stup. Oparbeidelse av videregaaende tver- eller biveier i omskrevne øiemed antages derimot i almindelighet at være anlægget uvedkommende.« Veidirektoren har i paategningsskrivelse av ²⁶/₁₁ 1912 sluttet sig til denne opfatning.

En *trappeopgang* og opkjørsel for at skaffe adkomst til ny vei fra et overfartssted, hvor anlægget blev lagt ut i elven og betydelig hoiere end den indenfor liggende gamle vei, blev bekostet av anlægsfondet. (Arbeidsdepartementet 21de november 1888).

Eierne av gaarden Flaaten's fordring paa *nedkjørsel til et kværnhus* blev imøtekomet av anlægget. (Veidirektoren til avdelingsingeniør Grung 19de april 1890).

Nogen sjøboder blev *berøvet adkomstvei til elven*, paa grund av veianlæg. For dettes regning utførtes følgende arbeider:

1. Bygning av en stentrappe,
2. Opkjørsel til sjøbodene og
3. Bygning av en stikrende.

Derhos utbetaltes eierne kr. 80,00 i ulempeerstatning. (Veidirektoren til kaptein Aubert 24de mai 1893).

Erstatning for *skade paa hus utenfor veilinjen, ituslagning av vinduer, taksten o. s. v.* samt paa *skib* ved minering utredes av anlægget. (Indredepartementet 16de april 1867).

Likesaa erstatning for *beskadigelse av en lade*, som veiarbeiderne formentlig hadde brukt til brænde. (Indredepartementet 18de juni 1879).

Ved *utrasning av et fjeldparti* ved veianlægget Fredrikshald—Sønstegaard *beskadigedes et nedenforliggende hus*.

Skadeserstatning efter skjøn samt utgifter ved skjonsforretningens avholdelse utbetaltes av anlægget. (Arbeidsdepartementet 2den mai 1895).

2 ekspeditionsboder ved Sandene dampskibsanløpssted *blev ødelagt ved minering* og erstattet av anlægget efter overenskomst med kr. 1500,00. (Arbeidsdepartementet av 22de juni 1898).

Godtgjørelse for *avsavn av hus* utredes av anlægget. (Indredepartementet 13de februar 1869).

Midlertidig husleiegodtgjørelse tilstaat eieren av et hus, beliggende nedenfor en overhengende fjeldhammer, som skulde bortsprænges ved veianlægget Fredrikshald—Sønstegaard. Godtgjørelsen, kr. 25,00 pr. maaned, indtil bortsprængningsarbeidet var fuldført, blev utredet av anlægget. (Arbeidsdepartementet 7de november 1896).

Flytning av hus, beliggende *utenfor veilinjen*, bekostes av anlægget efter mindelig overenskomst, naar eventuel skade ved minering og utgifter til forstøtningsmurer m. v. antages større end flytningsomkostningene. (Indredepartementet 3dje november 1869, Arbeidsdepartementet 7de oktober 1891 og 27de mars 1896).

Flytning av hus, beliggende i veilinen, bekostes, naar ikke *særegne* omstændigheter taler derimot, av distriktet. (Indredepartementet 7de september 1871; kfr. 10de august 1875 og veidirektørens cirkulære av 27de mars 1889).

Flytning av hus som vil komme nærmere end den i veilovens § 19 (nu § 36) bestemte avstand, bekostes av arbeidsfondet; kfr. ovenfor. (Indredepartementet 5te september 1877, 9de mars 1878, 13de juli 1878, 18de juni 1879 og Arbeidsdepartementet 10de mars 1894).

Ved avholdt takstforretning blev endel eiendomsbesiddere tilkjendt kr. 300,00 i *ulempeerstatning* for, at en *ny vei* paa grund av det knappe terræng var lagt *nærmere husene end den i veiloven (nuværende § 36) bestemte avstand (nuværende 3,50 m.)*.

Erstatningen blev av Arbeidsdepartementet tillatt utredet av anlæggets midler. (Departementet til veidirektøren 28de august 1902).

Borttagelse av en laksevippe, foranlediget ved et broanlæg, erstattet av arbeidsfondet. (Indredepartementet 17de juli 1881).

Erstatning for *beskadigelse* av nogen *fiskeholer*, som ved minering var blit opfyldt av sten, utredet av anlægget. (Indredepartementet av 18de juni 1879).

Skadeserstatning (kr. 2000,00) for *ødelæggelse av laksefiskeri* under minering, betalt av veianlægget. (Veidirektøren til Arbeidsdepartementet 10de og 27de april 1893 og departementet til veidirektøren 20de september 1893).

Istandsættelse av en ved arbeidsdriften beskadiget *vandledning* bekostet av arbeidsfondet. (Indredepartementet 27de december 1875).

Ved krydsning mellem veianlægget Hamar—Brumundbro og *vandledningen til Hamar by* blev ledningen for anlæggets regning overbygget med stikrender, saaledes at adgangen til ledningen til enhver tid kunde være fri. Arbeidet kostet kr. 1500,00. (Arbeidsdepartementets skrivelse av 21de juli 1888).

Ved oparbejdelse av veianlægget Hønefoss—Ve nødvendigjordes omlægning av *vandledningen for Hønefoss*. Arbeidet overtoges av Hønefoss kommune mot en godtgjørelse av kr. 2222,00, som utbetaltes av veianlægget. (Arbeidsdepartementets skrivelse av 2den september 1895).

En ved anlægget *ødelagt brønd* erstattet av arbeidsfondet. (Indredepartementet 7de april 1885).

Skadeserstatning formedelst et paa grund av anlægget forøket *vandtillop til en kjelder*, utredet av anlægsfondet, samt *betaling for grunden* til en i sakens anledning opkastet *avløpsgrøft*, som dog ikke befandtes fuldt ut at avhjelpe mangelen. (Indredepartementet 20de april 1885.)

Erstatning for *skade paa trær*, som ved en racering til forhindring av stensprang var utrevet, og hvorav *derhos endel var benyttet av anlægget*, betalt av arbeidsfondet. (Indredepartementet 18de juni 1879).

Erstatning for skade, *telefonledning* har lidt ved minering samt delvis flytning fra veien av samme under arbeidet, betalt

av anlegget. (Veidirektøren til kaptein Aubert 26de oktober 1893).

Angaaende sporsmaal om *erstatning for benyttelse av et grundstykke dels til oplag av sten, dels til tomt for en smie med tilbehør og til oplagsplads for redskaper* har Arbeidsdepartementet uttalt i skrivelse av 14de september 1912 til veidirektøren, »at erstatning for skade og ulempe, der forvoldes ved at sten og andre bygningsmaterialer til en veibro maa henlægges paa den til byggestedet stotende grund antages at indgaa under den erstatning for »anden jordskade utenfor veilinjen«, som det paahviler distriktet at utrede. Derimot finder man det tvilsomt hvorvidt distriktet i henhold til den avgivne bidragsydelse er forpligtet til at utrede utgifter til leie av tomt for smie, redskapsoplag o. lign.«

Beløpet blev skjønsmæssig fordelt paa anlegget og distriktet efter den forskjellige benyttelse av vedkommende grundstykke.

Flytning av
telegraf-
stolper.

1896 april 17de. I skrivelse av 28de januar 1896 har Telegrafstyrelsen henstillet til veidirektøren, »at der træffes den ordning fra veiadministrationens side, at der, naar anlæg eller forandringer av veier kræver flytning av telegrafstolper, i betimelig tid paa forhaand sker meddelelse herom til vedkommende distrikts telegrafinspektør med anmodning om at la flytningen utføre for veivæsenets regning«.

Denne Telegrafstyrelsens anmodning bedes efterkommet, idet veidirektøren dog gaar ut fra, at det overlates vedkommende arbeidsbestyrer og telegrafinspektør at ordne saken med hensyn til telegrafstolpers flytning saaledes, som de i hvert enkelt tilfælde maatte komme overens om, hvorved der ogsaa med telegrafvæsenets samtykke kan bli adgang til, at dette arbeide utføres ved veivæsenets ingeniører og arbeidere, naar saa findes hensigtsmessig.

1902 mars 14de. Telegrafstyrelsen har paa foranledning av veidirektøren under 3dje mars 1902 henstillet til telegrafinspektørene, at utgiftene ved forsendelse av arbeidere til flytning av telegrafstolper for veivæsenets regning maa bli indskranket mest mulig, idet selve gravnings- og flytningsarbeidet ved mindre arbeider maa kunne utføres av veivæsenets arbeidere under opsyn av en av telegrafvæsenets folk. Traadarbei-

det maa i de fleste tilfælder kunne udføres av den av telegrafvæsenet utsendte mand med assistance av veianlæggets folk.

1910 januar 11te. Sender lov av 9de juni 1903 om anlæg for telegraf, telefon o. lign.

Det tidligere forhold er ved denne lov forandret forsaavidt angaar flytning av stolper, som staar paa eller langs gammel vei. Kfr. cirkulære av 17de april 1896.

I henhold til nævnte lovs § 5 er nemlig telegrafvæsenet forpligtet til at besørge midlertidig eller for altid fjernet eller forandret en telegraf- eller telefonledning, som uten godtgjørelse er anbragt paa, over eller under offentlig færdselsvei, saafremt »ledningen hindrer den hensigtssvarende benyttelse av færdselsveien eller utførelsen av nødvendige arbeider paa eller forandringer av denne.«

Hvis altsaa veivæsenet av hensyn som foran nævnt forlanger flyttet stolper, som staar paa veigrund, maa telegrafvæsenet bære samtlige dermed forbundne utgifter, heri indbefattet mulig flytning av stolper, som staar utenfor veiens grund, naar flytningen av disse er direkte foranlediget ved at de paa veigrund staaende stolper maa flyttes (av hensyn til telegraf-, telefonledningens linjeretning eller lignende).

Da det har været tvil om forstaaelsen av lovens § 4 bemerkes, at denne paragraf ifølge uttalelse fra regjeringsadvokaten ikke kan gjøres gjældende for veivæsenets vedkommende. Naar der saaledes til et veianlæg er erhvervet grund ved ekspropriation, fri overdragelse eller paa anden maate, opnaar veivæsenet ikke de rettigheter som efter § 4 er tilstaaet grundeiere, og opstaar der under saadanne forhold kollision mellem veivæsenet og telegrafvæsenet, maa veivæsenet bære omkostningene med flytning av stolper, som ikke staar paa gammel veigrund, og forutsat at tilfældet ikke rammes av de bestemmelser i § 5 som foran er nævnt.

Ogsaa ved omlægning av ældre veier kan det tænkes at veivæsenet maa bære utgiftene ved flytning av en ledning, nemlig naar flytningen foranlediges ved linjeforandring av den gamle vei, hvorved denne kommer i kollision med telegraf- eller telefonledning, som er anbragt utenfor den gamle veis grund.

Arbejder i
nærheten av
telegraf- og
telefonlinjer.

1915 december 8de. Telegrafdirektøren har den 29de november 1915 tilskrevet veidirektøren saaledes:

»Det hænder forholdsvis hyppig at Rikstelegrafens linjer blir beskadiget under minering ved veianlæg. I de fleste tilfælde har man grund til at tro at skaden ikke har kunnet undgaaes tiltrods for den av veianlæggets vedkommende utviste forsigtighet. Men der forekommer ogsaa tilfælde av den art at man maa være i tvil om hvorvidt veiarbeiderne og disses nærmeste foresatte har den rette forstaaelse av forholdet. Det er indlysende, at selv om telegrafvæsenet faar refundert sine utlæg til reparationen, dækker dette som regel kun en ringe del av den virkelige skade, idet der ogsaa maa tages hensyn til det tap telegrafvæsenet lider derved at linjen blir ubrukbargjort for kortere eller længere tid. Hertil kommer alle de av trafikforstyrrelsen forvoldte ulemper for publikum, der ikke kan angives med bestemte pengebeløp. Endvidere vil man ikke undlate at paapeke at selv om skytningen ikke foraarsaker brudd eller slyngninger i oieblikket, kan linjemateriellet, især kobbertraaden, let ta saadan skade av stenflisene at der senere kan opstaa feil, som egentlig skriver sig herfra.«

I den anledning anmodes amtsingeniørene om at paase, at der utvises den største forsigtighet under arbeider i nærheten av telegraf- og telefonlinjer for at undgaa beskadigelse av disse.

Hensyn til
jordens
opdyrkning.

1898 december 9de. Arbeidsdepartementet har truffet bestemmelse om, at veivæsenets ingeniører ved projektering og utførelse av vei- og broanlæg skal ha sin opmerksomhet henvendt paa de anleggene nærliggende jordstrækninger og deres fremtidige opdyrkning, saaledes at man ikke ved anlæg av for høitliggende stikrendefundamenter og lignende stænger for en fremtidig rationel opdyrkning.

Utgiftene ved mindre foranstaltninger i heromhandlede oie-med bæres av vedkommende anlæg, mens saken, forsaavidt der i noget enkelt tilfælde skulde bli sporsmaal om en betragteligere utgift for anlægget, forutsættes forelagt veidirektøren, eventuelt Arbeidsdepartementet, til avgjørelse.

I tvilsomme tilfælde, samt hvor enighet med grundeierne ikke oppnaaes, bedes konferert med distriktets landbruksingeniør om saken.

1906 august 24de. Meddeler cirkulære av 18de juli 1906 fra Kirke- og Undervisningsdepartementet saalydende: Fortidslevninger.

»Lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13de juli 1905 bestemmer i § 4 og § 9 følgende:

§ 4. Naar det ved anlæg eller omlægning av offentlig vei, jernbane, kanal eller ved hvilket som helst andet av stat eller kommune igangsatt arbeide ikke uten stor ulempe eller bekostning kan undgaaes at ødelægge eller beskadige en fast fortidslevning, skal der, forinden noget skridt i den retning foretages av arbeidets bestyrer, gives det regjeringsdepartement, under hvem denne lovs haandhævelse henlægges, underretning, for at samme, om saa findes paakrævet, kan la foreta den fornødne undersøkelse av fortidslevningen.

§ 9. Løse fortidslevninger fra oldtiden eller middelalderen, som maatte findes under et arbeidsforetagende som i § 4 omhandlet, eies av staten. Om fundet skal arbeidets bestyrer sende meddelelse til vedkommende regjeringsdepartement, der i tilfælde kan utrede en passende finderløn.

Gjøres statens eiendomsret til fundet ikke gjældende, indtræder vedkommende anlæg som eier av fundet.

Idet man tillater sig at gjøre det ærede departement opmerksom paa disse bestemmelser, tilføies, at i henhold til kongelig resolution av 30te juni d. a. blir den i ovennævnte paragrafer omhandlede underretning eller meddelelse istedenfor til vedkommende regjeringsdepartement (Kirke- og Undervisningsdepartementet) indtil videre at sende efternævnte institutioner, der ved resolutionen er overdrat departementets rettigheter og funktioner:

a) Til *Foreningen til norske fortidsminde-merkers bevaring, Kristiania*, saafremt det gjælder faste fortidslevninger fra middelalderen av det i lovens § 2 d. og f. omhandlede slags (boliger, bygninger av alle slags, befæstninger m. v.).

b) Gjælder saken derimot andre fortidslevninger, blir meddelelsen at sende:

i Kristiania og Hamar stifter samt Bratsberg, Nedenes, Lister og Mandals amter til *universitetets oldsakssamling*,
i Stavanger amt til *Stavanger museum*,
i Bergens stift til *Bergens museum*,
i Trondhjems stift samt Søndre og Nordre Helgeland med

undtagelse av prestegjældene Melo, Rødo og Luro til *Videnskabselskapet i Trondhjem*,
i resten av Nordlands amt samt i Tromsø og Finmarkens
amter til *Tromsø museum*.

Man undlater ikke at gjøre opmerksom paa, at ved uttrykket »ikke uten stor ulempe eller bekostning« i § 4 har det været lovens mening at fremhæve, at ogsaa staten og kommunen til en viss grad faar finde sig i de ulemper eller bekostninger, som hensynet til bevaringen av en fast fortidslevning medfører. Hvad der i det givne tilfælde skal forstaaes som stor ulempe eller bekostning vil selvfølgelig komme til at bero paa et skjøn, hvorved arbeidets hele art og omfang vil faa betydning; men departementet gaar ut fra, at staten i de enkelte tilfælde vil strække sig saa langt som mulig.

Man tillater sig at henstille til det ærede departement at gi de under samme sorterende faste eller tilfældige arbeidschefer fornøden underretning om de nævnte bestemmelser.

By- og herrædsstyrerne vil faa underretning gjennem amt-mændene, hvem departementet idag har tilskrevet.«

Beplantning
av vei-
skraaninger.

1907 april 9de. I anledning av spørsmål om at beplante veiskraaninger i ufrugtbart grus- eller aurterræng, hvor skraaningene har vanskelig for at sætte sig og hvor torv eller matjord ikke uten uforholdsmæssige omkostninger kan skaffes, har veidirektøren indhentet uttalelse fra landbruksdirektøren.

I skrivelse av 4de april 1907 anbefaler landbruksdirektøren, at der gjøres forsøk med at besaa saadanne strækninger med en blanding av *stivsvingel* og *svingelfakse* — halvparten av hver sort. Marchalm er, uttaler landbruksdirektøren, vistnok den plante, som binder bedst og som er mest egnet, hvor det gjælder at hindre sandflugt, men marchalmen falder kostbar, og desuten bør veiskraaningene, hvor det paa nogen maate gaar an, besaaes eller beplantes med planter, der ogsaa har værdi som for.

Forsaavidt forsøk med nogen av de her nævnte planter maatte bli anstillet, imøtesees i sin tid nærmere uttalelse angaaende de opnaadde resultater, likesom ogsaa bedes meddelt mulige erfaringer, som allerede er indvundet med hensyn til det her omhandlede spørsmål.

1910 november 26de. Ved et veianlæg i Stavanger amt har forsøk været anstillet med at beplante veiskraaningene med furu. Angaaende forsøkene har amtsingeniøren under 11te ds. meddelt følgende oplysninger:

»Ved veianlægget — — — var der paa 3 steder store veiskraaninger, hvor fyldingsmaterialet bestod av raatten skiferfjeld med litt jord iblandt. Det var ikke mulig med rimelige omkostninger at skaffe torv til disse store skraaninger. Man bestemte sig derfor til at beplante dem meget tæt med almindelig furu og buskfuru og tillike at saa dem til med avfald fra høilader. Plantningen blev utført høsten 1905 og selvfølgelig omhyggelig indgjærdet med net.

Nu efter 5 aars forløp viser det sig, at al almindelig furu (paa nogen faa undtagelser nær paa et sted) er gaat ut, mens buskfuruen trives udmerket og sætter store skud hvert aar, særlig hvor der er litt mere jord; til vaaren agter man at efterplante paa de større flekker.

Saavidt jeg kan forstaa, omfattes plantningene med meget stor interesse av befolkningen; det er ogsaa en ren fornøielse at se hvordan træerne vokser.

Idethele opfordrer disse forsøk sterkt til videre plantning i lignende tilfælder.

Selve plantningen koster en forsvindende bagatel; men indgjærdingen, som er absolut nødvendig, er kostbar.«

1903 august 11te. Arbejdsdepartementet har paa foranledning under 5te august 1903 tilskrevet amtmanden i Buskerud amt saaledes:

»— — — — saalænge anlægget er under oparbejdelse ved veivæsenets foranstaltning, antages det at maatte paaligge anlægsbestyrelsen at holde veilegemet tilstrækkelig avstængt, saaledes at kreaturtraak og skadelig trafik fra omboendes side hindres.«

1893 september 2den. Sneskufning, tælehugning, vandpumpning etc. skal saavidt mulig medtages i akkordens beregning. Udføres saadant arbejde av akkordlaget uten at være medtat i akkordens beregning, opgjøres de anvendte dagsverk sammen med akkorden under »Endvidere«, men posteres som *dagarbeide* i kontoboken. Udføres lignende arbejde paa dagløn og ikke av akkordlaget, opføres det paa lønningsliste.

Kreaturtraak.

Beregning av ekstraarbeider.

Forskuds-
betalingens
størrelse.

1914 januar 30te. Paa foranledning av veidirektøren har Arbeidsdepartementet samtykket i, at der ved de statsveianlæg, hvor det efter forholdene maatte vise sig paakrævet, utbetales noget hoiere forskud end de tidligere forutsatte 25 og 30 øre pr. time.

Forsaavidt det skulde være grund til at foreslaa forskuddet ved et anlæg forhoiet utover de satser hvortil bemyndigelse er git, inøtesees forslag herom innsendt til veidirektøren for hvert enkelt tilfælde, idet dog forutsættes, at denne adgang benyttes mindst mulig.

Forsigtighet
i grustak.

1892 mars 8de. Da det under arbeide i grustak har hændt, at nedfaldende tæleklump o. l. har foraarsaket ulykkes-tilfælde med døden tilfølge, innskjærpes den største forsigtighet under denslags arbeider.

Utbrænding
av borhul.

1911 april 24de. Paa grund av et nylig indtruffet uheld gjøres opmerksom paa, at sprængstofinstruksens bestemmelser om vakt og rop (§ 12) ogsaa maa befolges ved »utbrænding« av borhul. Kfr. § 8.

Cement-
arbeiders
hærdning.

1909 december 11te. Ved flere anledninger har cementarbeider hærdnet meget langsommere end man skulde vente, uten at der med sikkerhet har kunnet paavises nogen bestemt grund. I høst er der ogsaa indtruffet et tilfælde, som er saa avvikende fra det normale, at veidirektøren finder at burde tilraade særlig opmerksomhet likeoverfor cementarbeiders avbinding og hærdning, navnlig hvis cementen maa transporteres under vanskelige forhold, eller hvis den maa lagres i længere tid før anvendelsen.

I antydede tilfælde hærdnet cementmørtel i almindelige murfuger godt i vedkommende murs ytre flater, mens mørtelen et litet stykke inde i samme murs indre efter over 2 maaneders forløp var ganske myk og uhærdnet.

Vedkommende arbeide var utført i en nogenlunde almindelig høsttemperatur uten kuldegrader. Der var benyttet prøvet cement, prøvet sand og rent vand.

Ved cementarbeider og særlig ved hvælvbroer bør man derfor forvise sig om at hærdning har fundet sted i bygverkets indre, forinden det utsættes for paakjending.

1910 april 13de. Ved flere veianlæg har det i den senere tid hændt, at bevilgningen er blit opbrukt saa længe før budgetterminens utløp, at man har maattet søke utbetalt forskud paa forventet senere bevilgning for at kunne opretholde en kontinuerlig arbeidsdrift og undgaa avskedigelse av den faste arbeidsstok.

Forskud paa
forventet
bevilgning.

Da det maa antages at en videregaaende utnyttelse av en saadan forskudsdrift vil støte paa formelle vanskeligheter, henstilles at amtsingeniørerne har sin specielle opmerksomhet henvendt paa dette spørsmål og indretter arbeidsdriften saaledes, at der — naar kontinuerlig arbeidsdrift ansees ønskelig eller nødvendig — disponeres slik at bevilgningen strækker til for hele budgetterminen.

1908 december 17de. Veidirektøren har meddelt en av amtsingeniørerne, »at de ved salg av nedlagte broer indkomne beløp — i henhold til Indredepartementets skrivelse av 21de mai 1872, indtat i Norsk Lovsamling II bind, 1851—76, side 834 — antages at maatte føres til inntægt i vedkommende nye broanlægs regnskap, forsaavidt intet andet paa forhaand uttrykkelig er bestemt.

Salg av
gamle bro-
materialer.

Saaledes er ogsaa gjentagende forholdt i veivæsenet.«

1900 mars 6te. Ifølge kgl. res. av 16de december 1899 er forskrifter om bortsættelse av leveranser og arbeider for statens regning naadigst approbert som gjældende indtil videre med de i Arbeidsdepartementets foredrag av 1ste december 1899 fremholdte forutsætninger.

Bortsættelse
av leveranser
for statens
regning.

I forbindelse med etterretning herom uttaler departementet følgende:

»Som det vil sees — foredraget side 37 — er der ved reglementet ikke tilsigtet at avgjøre, *hvorvidt* bortsættelse til medlemmand skal benyttes, eller hvorvidt staten skal besørge anskaffelsen eller utføre arbeidet direkte ved sine egne funktionærer. Reglementet faar altsaa kun betydning for de tilfælde, hvor det er avgjort, at bortsættelse skal benyttes.

Naar reglementet i kap. I oppstiller offentlig og almindelig anbudsindbydelse som hovedregel, hvor leverance eller arbeide skal bortsættes, og uttrykkelig opregner en del tilfælde, hvor begrenset tilbud og underhaandsakkord kan anvendes, er hensigten hermed, som det vil sees av foredraget side 37—38,

ikke at opstille bindende forskrifter, men kun veiledende regler, idet den fremgangsmaate, der fremstiller sig som den for det offentlige mest betryggende, i hvert tilfælde bør kunne vælges.

Derhos har man — se foredraget side 38—39 — fundet at maatte aapne adgang til, hvor bortsættelse finder sted, undtagelsesvis at fravike den i reglementets kap. II til IX fastsatte fremgangsmaate. Da denne adgang, om den blev benyttet i større utstrækning, lettelig vilde gjøre de med ensartede forskrifter for offentlige anskaffelser og arbeider tilsigtede fordele illusoriske, er man gaat ut fra, at saadan fravikelse kun sker, hvor forholdene gjør det *nødvendig*, samt kun efter bestemmelse fra vedkommende regjeringsdepartement for hvert enkelt tilfælde.

Skulde det vise sig, at det i enkelte tilfælde vil være paa-krævet for et regjeringsdepartement ved en almindelig forskrift at tilstede fravikelse fra disse forskrifter (kfr. foredraget side 39, 2den spalte), har man gaat ut fra, at der gives nærværende departement meddelelse herom, forat spørsmaalet om en revision av vedkommende bestemmelse i reglementet kan tages under overveielse«.

Bestilling av
jerndeale til
broer.
Rekvisition
av cement og
prøvning av
sand (revi-
dert pr. ^{31/12}
1915).

Jerndeale til broer samt helvalsede jernbjelker og ræk-
verksdeale av jern kan bestilles gjennem veidirektørkontoret,
hvor ogsaa, om ønskes, de nødvendige spesifikationer og vekt-
beregninger for saadanne brodeale samt besigtigelse av samme
kan besorges utført.

Helvalsede jernbjelker erholdes i almindelighet mest øko-
nomisk paa den maate, at bjelkerne bestilles for levering direkte
fra valseverk og om mulig direkte kartert til nærmeste havn.
Almindelig kan paaregnes 1 à 2 maaneders leverancetid. Maa
bjelkerne av tidshensyn tages fra lager i Kristiania bevirker
dette ofte en fordyrelse av ca. 30 % sammenlignet med direkte
levering. For ganske smaa partier er prisforskjellen mindre
betydelig.

Prøvet cement fra et under veidirektørkontorets kontrol
staaende lager paa Slemmestad kan rekvireres gjennem vei-
direktørkontoret. Hver tonde er merket »S. V.« med krone
over. Det blaa stempelmerke er anbragt ved siden av fabrikkens
etiket. Rekvisitioner bør indsendes i betimelig tid.

Prøvning av sand kan ogsaa rekvireres gjennem veidirek-

tørkontoret, som bekoster prøvningen for hovedveianlæg. Til normal prøvning av sand medgaar ca. 6 uker og tiltrænges en gjennemsnittsprøve paa ca. 10 liter. Oplysninger om sandens findested samt om hvad den skal brukes til er ønskelig.

1903 juni 17de. Malerverarer bør rekvireres gjennom veidirektørkontoret fra et under dets kontrol staaende lager av bedste sort, kemisk rene malerverarer, opbevart paa forseglede emballage.

Bestilling av malerverarer.

1907 juni 3dje. Ved inndkjøp av transportskinner bør man forbeholde sig almindelig vegttolerance 2 %. Til et veianlæg var bestilt ca. 5 kg.s skinner; disse veiet kun 4,4 kg. pr. m. altsaa 12 % mindre end opgit. Lasker etc. skal ikke medregnes i skinnevegten.

Vegttolerance for transportskinner.

1915 april 3dje. Sender regler for hærkning av borstaal og stenverktøi fra Jacob Aall & Son, Næs jernverk.

Norske stenderkskaper.

1912 april 17de. Arbeidsdepartementet har under 13de april 1912 tilskrevet veidirektøren saaledes:

Kvindelig betjening i barakker.

»Angaaende den indkomne forestilling fra de norske seditighetsforeningers centralstyre vedrørende forholdene ved arbeidsbarakker med kvindelig betjening til matlavning m. v. skal departementet bemerke, at man finder det ønskelig at det, naar kvindelig betjening maa anvendes i arbeidsbarakker, i størst mulig utstrækning blir overdrat til en arbeiders (eller arbeidsformands) hustru at besørge matlavningen m. v. samtidig med at dennes mand antages til at føre det fornødne opsyn i barakken (som barakkechef). Man skal derfor be rettet henvendelse til arbeidsbestyrerne om at der maa bli forholdt paa denne maate overalt hvor en saadan ordning kan istandbringes.

Forsaavidt man i det enkelte tilfælde blir nødt til at anvende ugifte kvindelige kokker i arbeidsbarakker, gaar departementet ut fra, at der hertil søkes antat ældre paalidelige kvinder. Man forutsætter, at der for disse altid indrettes et særskilt laasfærdig soverum, og at der paasees at der ikke blir lagt beslag paa dette rum av andre. Et saadant særskilt soverum forutsættes likeledes stillet til disposition for barakkechefen og hans hustru, naar hun tjenstgjør som kokke i barakken.«

Indredning
av
barakker.

1915 juni 8de. Medicinalstyrelsen har opstillet følgende hygieniske krav for barakkers indredning:

1. Luftvolumet i rum, som tjener til opholdssted for mennesker, maa mindst være ca. 8 m.³ pr. individ.
2. Kokken maa ikke ha soveplads i samme rum, hvor mat opbevares og tilberedes.
3. Der maa arrangeres tørrerum forsynt med ovn for effektiv tørring av arbeidernes vaate klær.

Dette rum kan passende kombineres med det i § 17 i reglementsmaessige bestemmelser angaaende arbeidsordningen nævnte vaskerum.

4. Kun enkeltseger tillates. Hvor disse placeres umiddelbart ved siden av hinanden, maa der arrangeres lettere skillevegger mellom sengene.
5. Der maa sorges for tilstrækkelig ventilation.

Regler for bruk av barakken bør åpslaas. Disse regler bør da bl. a. indeholde bestemmelser om:

at vaatt toi ikke maa medtages ind i soverum for tørring der og

at der stadig maa holdes godt utluftet i soverommene.

Medicinalstyrelsen har endvidere henstillet, at man saavidt mulig skaffer en mindste vinduslysaapning = $\frac{1}{10}$ av gulvflaten.

Anvendelse
av telter som
barakker.

1915 oktober 9de. Paa foranledning av veidirektøren har Arbeidsdepartementet i skrivelse av 25de september 1915 samtykket i, at der anvendes telter ved mindre, kortvarige anlæg og hvor arbeidsdrift kun paagaar om sommeren.

Skal barakker anvendes, gaar departementet ut fra, at forskriftene i § 17 i de reglementsmaessige bestemmelser for arbeidsordningen ved statens veianlæg maa bli at iagttta, selv om det er sporsmaal om »letbyggede« barakker, likesom tegninger utarbeides og medicinalstyrelsens uttalelse indhentes ogsaa for disses vedkommende.

Nivellement
og planteg-
ning av fær-
dig vei.

1904 juni 10de. Angaaende optagning av nivellement og plantegning av færdigbyggede veier; kfr. instruksens B § 12 a.

Eksempel I.

For de hovedveianlæg, som herefter blir færdige, og for hvilke ifølge den gjældende instruks hovedplansnivellement og

plantegning skal optages, bedes dette herefter utført inden slutningsregnskapet avlægges og paa lignende maate som i eksempel I antydet.

Utgifter til fornøden haandlangerhjælp utredes av anlægets midler.

Som det av eksemplet og de paa likeledes vedlagte titelblad angivne betegnelser vil sees, indtegnes i rutearket et længdenivellement av den færdige vei med angivelse av hoide-tal, stikrender og broer m. v. samt enten alle eller de mere utprægede stigninger og kurver; der anbringes fastmerker, mindst 1 for hver pagina.

Foruten nivellementet utføres et grundrids, hvori indtegnes kjørebreddens begrænsning, stabberum og eiendomsgrænser m. v. Paa særskilt blad optegnes de forskjellige veidækkers konstruktion; kfr. iøvrig den detaljerte angivelse paa forannævnte titelblads bakside.

Det herved fremkomne nivellement m. v. antages at ville være til væsentlig hjælp i fremtiden under vedkommende veis vedlikehold.

Under forudsætning av, at de paa titelbladet omhandlede tvermaal for grundridset optages noiagtig, antages samme grundrids i sin almindelighet ogsaa at være tilstrækkelig til beregning av grunderstatningen.

Eksempel II.

For hoifjeldsveier o. lign. vil formentlig den her angivne enklere fremgangsmaate være tilstrækkelig, idet plantegningen senere, om ønskes, kan suppleres. Likeledes er dette skema tænkt anvendt ved eventuel optagning av manglende hovedplansnivellements for ældre hovedveier.

Rutearket er trykt paa papir, der egner sig for lyskopiering, og der vil for hvert anlæg — eller for hver veirute — bli tat en kopi for veidirektøren og som regel en kopi for amtsingeniøren, idet forutsættes, at originalen blir opbevart uindbunden hos amtsingeniøren til komplettering og mulig senere kopiering.

Kopieringen er tænkt utført paa et og samme sted, om ønskes ved veidirektørens foranstaltning, mot refusion av vedkommende bevilgningspost.

Til optrækningen maa av hensyn til kopieringen kun benyttes sort tusj.

1911 mars 30te. Det er ofte tilfældet, at et anlægs regnskaper blir avsluttet samtidig med eller straks efter at nivellement av den færdige vei er optat og innsendt til veidirektøren. Da kopieringen som regel tar noget lang tid, idet den maa utføres ved veidirektørkontoret leilighetsvis ved siden av andre forretninger og helst i den lyse årstid, kan utgiftene til kopiering og inndbinding saaledes ikke bli refundert av anslaget, men har i flere tilfælder maattet bæres av veidirektørkontoret.

Der er imidlertid ikke adgang til at fortsætte hermed, hvorfor amtsingeniørene anmodes om at iagttå, at der før regnskapets avslutning tilveiebringes regning paa nævnte arbeider.

Regningen kan i tilfælde betales forskudsvis.

Broskjøn.

1915 januar 25de. Ved anlæg av broer selv over mindre vasdrag har det i den senere tid vist sig nødvendig forinden anlæggets iverksættelse at bringe paa det rene, om det er paa-krævet at avholde broskjøn i henhold til vasdragsloven.

Da det gjentagne ganger har hændt, at iverksættelsen av broanlæg er blit forsinket, fordi de nødvendige formalia i saa henseende ikke har været bragt i orden ved sakens innsendelse til veidirektøren, har veidirektøren — under henvisning til »Regler for utarbeidelse av forslag til vei- og broarbeider«, side 66—67 og 82 — trodd at burde meddele følgende:

Forsaavidt det ansees mulig, bør man selvsagt søke at undgaa avholdelsen av broskjøn, da dette kræver forholdsvi lang tid og er forbundet med ikke ubetydelige omkostninger. I tilfælde av at skjøn vil søkes undgaa, maa der imidlertid indhentes erklæringer om, at de, som er interessert i færdsel og flotning i vasdraget (vasdragslovens § 8) eller som muligens kan ha andre vasdragsinteresser at vareta (vasdragslovens § 7) finder det planlagte broanlæg tilfredsstillende og derfor frafalder krav paa avholdelse av broskjøn. Endvidere maa indhentes amtmandens tilslutning til at broskjøn sløifes.

I de tilfælder, hvor der ikke vites at være nogen, som er spesielt interessert i færdsel eller flotning eller har andre inter-

esser i vasdraget, vil det i almindelighet være tilstrækkelig at tilveiebringe vedkommende herredsstyres og amtmandens erklæring om, at broskjøn ansees upaakrævet.

Kan imidlertid tilfredsstillende erklæringer fra de interesserte ikke tilveiebringes, blir det som regel nødvendig at avholde skjøn.

I disse tilfælder vil der vindes betydelig tid, saafremt amtsingeniøren paa forhaand — eventuelt gjennom lensmanden — har indhentet opplysninger om, hvilke interesserte bør indstevnes til skjønnet. I større vasdrag vil der ofte være et betydelig antal interesserte, uten at det dog ansees nødvendig særskilt at indstevne samtlige.

I vasdrag med fællesflotning er det tilstrækkelig at indstevne sammes bestyrelse, forsaavidt ingen andre interesser paa virkes av anlægget.

I almindelighet indstevnes kun de, som har de væsentligste interesser, idet man gaar ut fra, at naar vedkommende broanlæg er tilfredsstillende i forhold til dem, som har de største interesser, maa det forutsættes ogsaa at bli tilfredsstillende for den, som har mindre interesser.

Efter den nye lov av 3dje juli 1914 om forandringer i lov om lagrettesmænd av 28de august 1854 er opnævnelsen av skjønsmænd henlagt under vedkommende opnævnelsesmyndighet uten forutgaaende forslag fra nogen av partene.

Denne omstændighet antages imidlertid ikke at burde medføre nogen væsentlig forandring i den hittil benyttede fremgangsmaate, at rekvirenten gir opnævnelsesmyndigheten anvisning paa skjønsmænd, som ansees at opfylde den i loven foreskrevne særlige kyndighet for hvert tilfælde, og derhos har sin bopæl paa beleilig sted.

En saadan veiledning angaaende opnævnelse av skjønsmændene kan formentlig være gavnlig for saken, selv om den ikke medfører nogen forpligtelse for opnævnelsesmyndigheten at ta hensyn hertil.

Vedrørende broanlægs forhold til færdsel og flotning hitsættes følgende av regjeringsadvokaten utfærdigede bemerkninger, som i almindelighet fremlægges ved skjønnsforretninger i veivæsenet:

»Til nærmere forstaaelse av vasdragslovens § 8 hitsættes av vasdragslovkommissionens motiver til nævnte § (utkastets

§ 11) følgende, der findes i de trykte motiver § 33, 2den spalte:

»»Forbudet mot at sperre vandkommunikationen ved bygning i eller over vasdraget kan naturligvis ikke hindre adgangen til at bygge broer over samme, da kommunikationen paa landjorden maa være likesaa berettiget som kommunikationen paa vandet. Kun kan det fordres, at der ved broanlægget tages tilbørlig hensyn til vandkommunikationen, og at denne ikke derved paaføres større hinder eller besvær, end nødvendigheten kræver.»

Paa den anden side maa det paaligge færdselen og flotningen at iagttå fornøden forsigtighet for ikke at ødelægge eller beskadige de paa deres vei motende broer; og at der ikke kan kræves nogen erstatning for den ulempe og besvær, som færdselen og flotningen paa grund herav maa underkaste sig, formenes klart; jfr. hoiesteretsdom 11te mars 1865.«

Den saaledes av vasdragslovkommissionen som forbillede nævnte hoiesteretsdom findes citert i anhanget til motivene (se særavtryk § 120) saaledes.

»»Efter anlægget av jernbanebroen over Glommen ved Fet-sund blev det nødvendig at foreta flotning av tømmer paa en anden, besværligere og bekosteligere maate end hittil saalangt der kunde erindres hadde været brukt, hvorhos ældre lænseanlæg ovenfor broen (Bingens) maatte sloifes og nye anlægges nedenfor. For disse ulemper paastod tømmerdirektionen for-gjæves erstatning.«

Det anføres i omhandlede hoiesteretsdom videre, at hvad flotningen kunde fordre, var alene, at den ikke underkastes »særegne og usedvanlige hindringer.«

I en senere hoiesteretsdom (i Rt. 1897 side 83) vedrørende Porsgrundbroen, hvor der var spørsmål om broanlæggets forhold til den paagaende dampskibstrafik, er det uttalt, at et broanlæg maatte være »til utilbørlig hinder for færdselen«, hvis det skulde ansees at gaa færdselens rettigheter efter vasdragslovens § 8 for nær.

I upaaanket dom av Trondhjems overret avsagt 6te november 1899 i sak mellem Kristiania Tømmerdirektion og staten angaaende Sandstad bro i Grue, Solør, heter det bl. a.:

»»Der kan ikke være spørsmål om ved anvendelsen av vasdragslovens § 8 at forstaa bestemmelsen efter bokstaven

saaledes, at broen skal indrettes paa den maate, at den saa litet som mulig besværer færdselen, uanset hvorvidt de hertil fornødne foranstaltninger vilde staa i misforhold til de interesser, der knytter sig til færdsel og fløtning. Der maa en avveien av interesserne til, og denne er det skjønnets sak at foreta.«

Spørsmålet om et broanlæg tilfredsstillende fordringer, som færdsel og fløtning efter vasdragslovens § 8 rettelig forstaat kan opstille, kan derfor i virkeligheten formes saaledes:

Om broanlægget paa det givne sted for færdsel eller fløtning vil medføre ulemper eller forvolde utgifter, der kan karakteriseres som særegne, usedvanlige og utilbørlige.

Og dette spørsmåls besvarelse maa ske under avveien paa den ene side av de omkostninger, som det vilde medføre at indrette broanlægget paa det givne sted anderledes (f. eks. høiere eller med større spændvidder), paa den anden side av de omkostninger, som færdselen eller fløtningen maa ha for at indrette sig efter det foreslaaede broanlæg.«

1914 februar 9de. Veidirektøren henstiller til amtsingeniørerne at arbeide for et mere rationelt veivedlikehold. Veivedlikehold.

Undersøkelser.

1890 februar 8de. Indskjærper paany nødvendigheten av, at nivellement og kubikberegning utføres nøiagtig. Nøiagtig nivellement.

1895 oktober 25de. Ved veiundersøkelse langs sjøer bør haves for øie, at linjen helst legges saa høit, at den ikke vil være til hinder for en opdæmning av disse i hensigt at tilveiebringe større fald i vedkommende vasdrag for utvikling av elektrisk kraft. Veiundersøkelser langs sjøer.

1897 februar 10de. Der er ikke adgang til at la veianlæggene utrede undersøkelsesutgifter i en termin for senere 4 Undersøkelsesutgifter kan ikke utlægges av veianlæggene.

at refunderes av bevilgningen til undersøkelser i næstfølgende termin.

Forslagenes tekniske behandling.

1898 april 6te. Henleder ingeniørenes spesielle oppmerksomhet paa nødvendigheten av, at forslagenes tekniske behandling utføres efter de gjældende regler.

Anbringelse av materialpladser.

1899 mars 15de. Omerindrer projektering av materialpladser i veiforslagene; kfr. »Regler for utarbeidelse av forslag m. v.«, da saken ansees at ha ikke liten betydning for fremme av et bedre veivedlikehold.

1912 september 27de. Omerindrer saken paany, da der stadig indkommer veiforslag, hvor materialpladser ikke er medtat i overslagene.

Pris paa fotografikarter.

1901 november 14de. Forat lette anskaffelsen av den geografiske opmaalings fotografikarter for de statsinstitutioner, der maa antages særlig at ha interesse av at eie dem, har opmaalingen nu fastsat, at disse institutioner tilstaaes 25 % rabat.

I henhold hertil vil veidirektoratet ved fremtidige bestillinger bli tilstaaet 25 % av den nu gjældende tarifmæssige betaling for fotografiske kopier av originalkartene, og rabaten gjælder samtlige under veidirektoratet behørende kontorer.

Overskridelser av undersøkelsesmidlerne undgaaes.

1902 april 19de. Indskjærper nødvendigheten av ikke i nogen nævneværdig grad at overskride det beløp, som for hver enkelt termin er stillet til disposition til undersøkelser.

Forsaavidt en undersøkelseschef skulde finde det paakrævet at søke forhoiet det beløp, som er stillet til hans disposition, maa herom i betimelig tid indsendes forestilling til veidirektøren, hvis avgjørelse maa avventes, for bindende dispositioner utover bevilgningens ramme træffes.

Anvendelse av bevilgning til undersøkelser og haandlangerhjel্প.

1904 mai 2den. Arbeidsdepartementet har under 26de april 1904 angaaende den paa veibudgettet til undersøkelser — haandlangerhjel্প — givne bevilgning tilskrevet veidirektøren,

at nævnte bevilgning efter sin bestemmelse kun blir at anvende til assistance for ingeniorene under deres arbeide i marken.

1905 juni 16de. Det har i de sidste aar hyppig vist sig, at der blir besparelse paa *konto E: material og redskap* i forhold til bevilgningsoverslaget, hvorfor veidirektøren har latt utarbeide en sammenstilling av de medgaaede utgifter under kontierne B, C, D og E for samtlige siden 1895 færdigbyggede statsveianlæg. Det fremgaar av sammenstillingen, at der under *konto E* er medgaaet gjennemsnittlig 8,07 % av $B + C + D$; procenten varierer fra 5,6 % til 11,2 %.

Beregning
av *konto E* i
overslag.

Det lar sig selvfølgelig ikke gjøre at fastslaa en for alle tilfælde gjældende procent for *konto E*, der jo er avhengig av mange forhold. Ved utarbeidelsen av overslag for veianlæg er der hittil gaat ut fra $E = 10-15\%$ av $B + C$, i almindelighet 12 %; men efter de foreliggende erfaringer synes det at være grund til for fremtiden at reducere redskapskontoen noget, saaledes at denne beregnes til 8—12 % av $B + C$, forsaavidt ikke særlige grunde taler for en lavere eller høiere procent.

En tilsvarende sammenstilling vedkommende broanlæg viser, at *konto E* bør settes noget høiere for *broanlæg* end for veianlæg, nemlig $E = 12-15\%$, dog kun 2—4 % av *jernbroers overbygning*, hvilke procenter bør benyttes saavel for selvstændige broanlæg som for større broer, der indgaar i et veianlæg.

I motsætning til *konto E* viser det sig ofte, at overslaget for *konto B, underbygning*, blir overskredet, selv om de midlere enhetspriser for utført arbeide ikke avviker fra bevilgningsoverslagets, hvorfor opmerksomheten i denne forbindelse henledes paa nødvendigheten av, at detaljeundersøkelsen i marken utføres saa omhyggelig og nøiagtig, at overslaget under *konto B, post »øvrige beregnede arbeider«* blir noe overveiet og saavidt mulig detaljert.

1909 august 25de. Arbeidsdepartementet har i skrivelse av 2den juli 1909 anmodet veidirektøren om, at der ved planlæggelsen av nye hovedveianlæg blir tatt under overveielse hvorvidt og i hvilken utstrækning der bør tages hensyn til paa-regnelig trafik med motorvogner.

Hensyntagen
til motor-
vogn-drift
ved plan-
læggelse av
veier.

Utfyllning
av »over-
sigten« i
overslag.

1914 februar 24de. I anledning utfyllning av oversigts-
tabellens rubrikker for midlere enhetspriser gjøres opmerksom
paa, at det er de i overslaget anvendte midlere enhetspriser
som skal opføres, saaledes at masserne multiplicert med en-
hetspriser + »Øvrige beregnede arbeider« og »Upaaregnede
arbeider« skal svare til omkostningene paa vedkommende
konto.

I fyldingsprisen indgaar ogsaa uttagning og transport av
alle gravningsmasser, som anvendes til fyldingen. Gravnings-
masser, som ikke finder anvendelse til planeringen og er forut-
sat uttrillet, behandles særskilt, og prisen pr. m.³ for uttagning
og transport opføres under »Gravning«.

Ogsaa med hensyn til konteringen paa »Øvrige beregnede
arbeider« er overslagene forskjellig avfattet. Under denne post
bør medtages alle arbeider, som kan forutsættes at maatte ut-
føres, og som ikke indgaar under nogen av overslagets øvrige
poster.

Til »Øvrige beregnede arbeider« vil saaledes bli at hen-
føre: Overvandsgrøfter; skogrydning; torvklødning; sten, og
blokkesprængning naar masser ikke er angit; overkjørsler;
elve-, bække- og grøfterregulering; beskyttelse mot elvebrud;
flytning av telegraf- og telefonledninger; stenkant langs grøfter;
avplanering paa myr; medhjelp til stikning, nivellement, høide-
opsætning og opmaaling av grund; hestevandingskummer og
lignende.

Ulykkesforsikring og sykeforsikring.

Ulykkesfor-
sikring.

1895 november 19de.

- I. I henhold til lov av 23de juli 1894 (med senere for-
andringer og tillæg) er samtlige veisæsenets funktionærer
(ingeniører, opsynsmænd, arbeidere og kjørere) kollektivt
forsikret i statens riksforsikringsanstalt mot bedrifts-
ulykker — d. v. s. ulykker, som helt eller delvis er for-
arsaket ved bedriften (ikke bedriftssygdomme).

Varigheten av den enkelte arbeiders arbeidstid er uten
betydning ved avgjørelse av, hvorvidt han er medtat i

denne forsikring eller ikke. Det fordres kun, at han er indtraadt i et bestemt arbejdsforhold, er *antat* som arbejder. Derimot er ikke hvilkensomhelst fremmed, som uten bestyrerens samtykke eller vidende utfører et arbejde, dermed forsikret og kan ikke av den grund gjøre krav paa erstatning.

- II. Forsikringen sker for vedkommende anlægs eller undersøkelses regning.
- III. Indtræffer en ulykke, som vil kunne medføre erstatning efter loven, maa meddelelse herom ske til vedkommende tilsynsmand; (kfr. lovens § 17 og cirkulære av 6te mars 1896).

1896 februar 25de. Foruten de ved vei- og broanlæg beskæftigede arbeidere, kjøpere, opsynsmænd og ingeniører blir ogsaa kontorister at ulykkesforsikre for arbeide i marken.

Kontoristers
ulykkesfor-
sikring.

1900 december 29de. Præmiebetalingen for ulykkesforsikring av funktionærer og arbeidere ved statens veianlæg og veiundersøkelser blir at indbetale av vedkommende amtsingeniør direkte til nærmestboende tilsynsmand for R. F. A.

Præmiebeta-
ling til R.F.A.
Anmeldelse
av veianlægs-
iverksættelse
umødvendig.

Forskudspræmien i henhold til ulykkesforsikringslovens § 16 for samtlige de en amtsingeniør underlagte hovedveianlæg og motsvarende undersøkelser indbetales underrett til nævnte tilsynsmand.

Inden 2 maaneder efter hvert kalendersaars utlop blir derhos — istedenfor de til veidirektøren hittil indsendte opgaver over utbetalte arbeidspenger m. v. — at indsende saadan opgave til vedkommende tilsynsmand, idet der samtidig blir at tilstille tilsynsmanden utfærdigede regninger over ulykkesforsikringspræmien i det sidst forløpne aar for hvert av hovedveianlæggene og hovedveiuundersøkelserne.

Regningene ledsages av den fornødne efterskudspræmie, og ved tilbakelevering til tilsynsmanden av kvittancen for forskudspræmien vil dennes kvittering for de endelige præmie-regninger erholdes og regningene derefter kunne bokføres.

Efter konferance med Riksforsikringsanstaltens vedkommende ansees det umødvendig at foreta nogen anmeldelse til tilsynsmanden for hvert statsveianlægs iverksættelse og avslut-

ning, da statens veivæsen ved veidirektørens skrivelse av 21de august 1895 til Riksforsikringsanstalten én gang for alle er anmeldt som en kontinuerlig arbeidsdrift, hvis varighet avhænger av Stortingets bevilgninger. (Kfr. cirkulære av 15de februar 1906).

Angivelse av skadedes stilling.

1903 mai 28de. Ved anmeldelse av eventuelle ulykkestilfælde skal tillike opgives, om skadede er ingeniør, opsynsmand, haandverker, akkordformand, akkordarbeider eller dagarbeider.

Utredning av ulykkesforsikringspræmie for ingeniører.

1904 november 19de. Statens andel ($\frac{2}{3}$) av ulykkesforsikringspræmien for ingeniøerne i den kombinerte administration utredes fra 1ste april 1904 av de til haandlangerhjælp m. v. ved undersøkelser av nye vei- og broarbeider bevilgede midler.

Ulykkesforsikringspræmie for ingeniører og opsynsmænd.

1915 december 21de. R. F. A. har paa foranledning uttalt, at præmie for ingeniører og opsynsmænd »beregnes i det hoieste efter kr. 4,00 ganger antallet av dagsverk som vedkommende har utført i bedriften. For ingeniører og opsynsmænd blir saaledes de i kalenderaaret i forsikringspligtig arbeide (ikke kontorarbeide) virkelig utførte dagsverk at lægge til grund for præmieberegning«.

Beregning av aarsfortjenesten for tilskadekomne arbeidere.

1906 februar 15de. Veidirektørens aarlige opgave over middelfortjenesten i veivæsenet vil for fremtiden bortfalde, idet amsingeniøerne ved indtræffende skadetilfælde vil ha at indsende opgave over den skadedes aarsfortjeneste avfattet paa R. F. A.s form. 10 B.

Efter konferance med R. F. A. meddeles følgende til orientering med hensyn til dette skemas utfyldelse:

Forsaavidt man ikke ved hjælp av opsynsmandsprotokol, formandsbøger og akkordprotokol kan skaffe nogenlunde nøiagtig oplysning om den skadedes arbeidsfortjeneste, ansees det tilstrækkelig at besvare sporsmaal 4 a og 4 b og da skjønsmæssig. Man gaar derved ut fra vedkommende anlægs middelfortjeneste (med tillæg eller fradrag av de gjennemsnitlige formandspenger, henholdsvis for akkordformænd og almindelige arbeidere) og multiplicerer den saaledes fundne dagløn med det antal effektive dagsverk, som vedkommende arbeider i aarets

løp antages at ha ydet, forsaavidt han har arbeidet ved anlægget et helt aar regnet tilbake fra ulykkens indtraef. Er dette ikke tilfældet, regnes med det antal dagsverk, som en arbeider av samme slags antages aarlig at yde.

Er f. eks. vedkommende anlægs middelfortjeneste for akkordarbeide kr. 3,20 pr. dag, de gjennomsnitlige formandspenger kr. 0,07 pr. dagsverk og akkordlagenes gjennomsnitlige størrelse 6 mand, blir dagsfortjenesten for akkordformænd kr. 3,20

$$+ 5 \times 0,07 = \ll 0,35$$

$$= \text{kr. } 3,55$$

og for almindelige akkordarbeidere $\text{kr. } 3,20 \div 0,07 = 3,13$.

Ved netop paabegyndte anlæg gaaes ut fra gjennomsnitsfortjenesten ved et nærliggende anlæg under fornøden hensyn- tagen til de specielle forhold.

Anlæg, som indstilles for længere tid av aaret (mere end 1 à 2 maaneder) bør henregnes til de *periodiske* bedrifter, i hvilket tilfælde sporsmaalene under litra B (kfr. formular 10 B) blir at besvare. Kan den skadedes virkelige fortjeneste ved anlægget ikke angives, besvares sporsmaal 10, hvorunder som regel den ved vedkommende anlæg almindelig gjældende *daglon* for dagarbeidere blir at oppgi.

1911 april 25de. Loven om sykeforsikring av 18de september 1909 træder i kraft 3dje juli 1911.

Sykefor-
sikring.

Efter lovens § 1 omfatter forsikringspligten her i riket beskæftigede lønsarbeidere samt betjenter i offentlig eller privat tjeneste naar de har fyldt 15 aar, forsaavidt deres arbeids- eller tjenesteforhold ikke ifølge forholdets natur eller ifølge avtale er indskrænket til kortere tid end 6 dage. Undtat fra forsikringspligten er dog bl. a. den, som alene eller sammen med ikke forsikringspliktig egtefælle har en aarlig indtægt av mer end kr. 1 200,00 paa landet eller kr. 1 400,00 i by. (Senere forhoiet til henholdsvis kr. 1 600,00 og kr. 1 800,00).

Ifølge § 40 skal der i enhver av rikets kommuner opprettes en offentlig sykekasse (kredssykekasse) eller, hvis kommune- styret finder det paakrævet og Riksforsikringsanstalten dertil gir sit samtykke, flere saadanne kasser, og efter § 7 skal de efter loven forsikringspligtige personer være forsikret enten i vedkommende offentlige kredssykekasse eller i en overensstem- mende med loven godkjendt privat eller kommunal sykekasse.

§ 9 bestemmer, at naar en person ved tiltrædelse av et arbeids- eller tjenesteforhold hos en arbeidsgiver blir forsikringspliktig, skal arbeidsgiveren, saafremt han ikke har visshet for at forsikringspligten paa anden maate er eller blir opfyldt, indmelde vedkommende i kredssykekassen for den kreds, hvortil arbeidsstedet hører.

Indmeldelse til en kredssykekasse, ledsaget av opplysninger om indtægt m. v. efter en av Riksforsikringsanstalten fastsat formular blir at besøge snarest mulig, men senest inden 1 uke (senere forandret til 5 dager) efterat vedkommende har tiltraadt arbeidet eller tjenesten. — — — Paa samme maate og med samme frist som ovenfor nævnt har arbeidsgiveren at anmelde for vedkommende sykekasse, naar en forsikret person uttræder av hans tjeneste.

Efter § 14 blir de forsikrede efter sin indtægt at henføre under en av de i loven opstillede indtægtsklasser, og efter § 15 blir bl. a. præmierne at beregne i forhold til den i loven fastsatte midlere dagløn i vedkommende indtægtsklasse.

Angaaende forsikringens ydelser henvises til lovens kap. V.

Med hensyn til forsikringspræmien fastsetter § 31, at dennes utredelse for de forsikringspligtige skal fordeles efter et nærmere forhold mellem den forsikringspligtige selv, staten, kommunen og arbeidsgiveren. Paa sidstnævnte falder $\frac{1}{10}$ av præmien. Efter § 32 skal de præmieandele, som falder paa et pliktig medlem og hans arbeidsgiver i sin helhet indbetales av arbeidsgiveren til nærmere bestemte tider. Den paa medlemmet faldende præmieandel blir av arbeidsgiveren ved hver lønningstermin at avholde i arbeidslønnen.

Indbetaling
av sykefor-
sikrings-
præmie.

1911 juli 22de. Arbeidernes og arbeidsgivernes (anlæggets eller undersøkelsens) præmieandel, tilsammen $\frac{7}{10}$, skal av arbeidsgiveren indbetales til vedkommende kredssykekasse, som regel den første mandag i hver maaned. Til disse indbetalinger benyttese t av Riksforsikringsanstalten utarbeidet skema, som faaes ved henvendelse til kredssykekassen.

Dette indbetalingsbilag blir at benytte som utgiftsbilag i vedkommende regnskap, idet dog kun den ene tiendepart av præmien ($\frac{1}{7}$ -part av det indbetalte beløp) blir at føre til utgift paa konto F.

Da sykeforsikringsloven kræver, at hver enkelt forsikrings-

pligtig arbeider skal indmeldes i vedkommende kredssykekasse, kan det ikke undgaaes, at man ved anlæggene maa føre fortegnelse over arbeiderne.

Hertil antages det av Riksforsikringsanstalten utarbejdede skema for indmeldelse av arbeiderne at kunne benyttes foreløbig. Forsaavidt det skulde vise sig paakrævet, kan der senere forarbejdes særskilte protokoller.

Ifølge sykeforsikringslovens § 9,1 skal arbejdsgiveren indmelde sine forsikringspligtige arbejdere i kredssykekassen for den kreds, hvortil arbejdsstedet hører. (Jfr. § 9,1 tredje led).

1911 september 21de. Ved sykeforsikringslovens ikrafttræden er der indtraadt en forandring i arbejdsgivernes forhold til ulykkestorsikringsloven, hvilken veidirektøren ikke vil undlate at henlede opmærksomheten paa.

Underholds-
pligten i de
4 første uker.

Ifølge den tidligere ulykkestorsikringslovs § 9 var arbejdsgiveren forpligtet til at utrede sykepenger m. v. for tilskadekomne arbejdere i de første 4 uker efter en bedriftsskades indtræf.

Ved sykeforsikringslovens § 20, punkt 1 er denne pligt overført til kredssykekasserne, der har at yde den skadede understøttelse i de første 4 uker, regnet fra ulykkesdagen, efter de i sykeforsikringsloven herom gjældende regler.

1912 januar 9de. Ifølge sykeforsikringslovens § 29 skal en forsikret person, som rammes av sygdom, snaest mulig gi vedkommende kredssykekasse meddelelse herom, og lægehjælp bør ikke tilkaldes, førend nærmere ordre er mottat fra kassen, medmindre saadan hjælp ansees paatrængende nødvendig.

Melding om
indtruffet
sygdom.

Den syke eller hans paarørende vil dog være berettiget til, naar det er paakrævet, at tilkalde læge uten at oppebie kredskassens avgjørelse (se Qvigstads anmerkning 4 til § 29 i sykeforsikringsloven).

Omendskjønt arbejdsgiveren i henhold til foran citerte lovbestemmelse ikke har pligt til at anmelde sygdom, som rammer hans forsikringspligtige arbejdere eller undergivne, vil det ved veianlæg formentlig meget ofte indtræffe, at anmeldelse til kredssykekasse eventuelt læge blir utfærdiget av en av veivæsenets funktionærer. Men dette sker i saa fald paa vedkommende medlems vegne, og kan ikke medføre nogensomhelst forpligtelse for veivæsenet.

Forsikringspligten bortfalder naar indtægten stiger over en viss grænse.

1912 februar 28de. En kredssykekasse har negtet at anta som medlemmer tilfældige veiarbeidere, naar kassen var bekjendt med, at vedkommende arbeidere i løpet av det hele aar tjente mere end den i loven fastsatte grænse for forsikring.

Vedkommende arbeidsbestyrer har gjort gjældende, at saadanne tilfældige arbeidere skal være forsikret for den tid, de arbeider i veivæsenet — uanset deres samlede aarsfortjeneste.

Paa foranledning har Riksforsikringsanstalten uttalt, at man ved avgjørelsen av omhandlede arbeideres forsikringspligt maa ta hensyn til den samlede aarsindtægt — ikke blot den indtægt som arbeiderne har i veivæsenets tjeneste.

Idet ingeniørerne gjøres bekjendt med R. F. A.s standpunkt tilfoies, at veivæsenet som arbeidsgiver selvfølgelig ikke har nogen foranledning til at skaffe rede paa arbeidernes mulige indtægt utenfor veivæsenet. Det faar bli vedkommende kredssykekasses sak.

Efter veidirektørens opfatning er der i almindelighet ikke adgang til at yde sykeunderstøttelse for veivæsenets regning til arbeidere, som ikke godtages i vedkommende kredssykekasse av den grund, at deres samlede aarsindtægt overstiger den i loven fastsatte grænse.

Sykeforsikringsloven av 6te august 1915 træder i kraft fra 3dje januar 1916.

1915 november 22de. Lov om sykeforsikring av 6te august 1915 avløser den ældre lov av 18de september 1909 fra 3dje januar 1916.

I den anledning uttaler Socialdepartementet følgende:

»Av de nye bestemmelser skal man fremhæve § 1, 2 a, hvori er sloifet bestemmelsen i den ældre lov om at den som for sygdomstilfælde er tilsikret løn i mindst 3 maaneder er undtat fra forsikringspligten. Adgangen til at avgjøre forsikringspligten paa denne maate, som saavidt vites i stor utstrækning er benyttet i offentlige administrationer, er saaledes bortfaldt fra den nye lovs ikrafttræden. Med hensyn til tiden for pligten til anmeldelse til kredssykekasserne efter den nye lov henvises til dennes § 77, 2det passus. Samtidig er, som det vil sees, indtægtsgrænsen for den pligtige forsikring i § 1, 2 a forhoiet til kr. 1 600,00 paa landet og kr. 1 800,00 i by mot tidligere henholdsvis 1 200 og 1 400 kroner.

Ved siden herav finder man at burde henlede det ærede departements opmerksomhet paa de skjærpene bestemmelser,

som i § 9,4—6 er indført om følgerne av, at arbeidsgivere ikke i rette tid foretar indmeldelse i og utmeldelse av kredssykekasserne samt anmeldelse om forandring i pliktige medlemmers arbeidsinntægter eller arbeidsforhold.

Endelig skal man spesielt for det ærede departement gjøre opmerksom paa den nye bestemmelse i § 9,1 om forsikringsstedet for virksomheter, som etter sin art utstrækker sig over steder liggende inden forskjellige kommuner. Jfr. skrivelse herfra av 25de april 1913 og det ærede departements svarskrivelse av 4de juni s. a. samt Ot. prp. nr. 1 for 1914 side 39—42. I anledning av, hvad der uttales i det ærede departements næstsidste avsnit henvises til den forandrede avfattelse av lovens § 28.«

